

**ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ПРИВАТНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА
« СТРАХОВА КОМПАНІЯ «БРОКБІЗНЕС»
за рік, що закінчився 31 грудня 2015 року**

1.ІНФОРМАЦІЯ ПРО ГРУППУ КОМПАНІЙ

2.ЗАЯВА ПРО ВІДПОВІДНІСТЬ КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЩО ЗАВЕРШИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2015 РОКУ

3.ПЕРЕЛІК ФОРМ КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЩО ЗАВЕРШИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2015 РОКУ

4.ІНФОРМАЦІЯ ПРО УЧАСНИКІВ ГРУПИ

5.ОСНОВОПОЛОЖНІ ПРИПУЩЕННЯ

6. ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ

- 6.1. Основні засоби.
- 6.2. Фінансові інструменти.
- 6.3. Активи, що утворюються для продажу або розподілу
- 6.4. Інвестиційна нерухомість
- 6.5. Орендовані активи.
- 6.6. Резерви за зобов'язаннями та платежами
- 6.7.Операції страхування.
- 6.8. Визнання доходів від страхової діяльності
- 6.9. Визнання інших доходів
- 6.10. Визнання витрат
- 6.11. Зобов'язання за пенсійними програмами
- 6.12. Зобов'язання за виплатами працівникам
- 6.13. Податок на прибуток
- 6.14. Операції в іноземній валюті
- 6.15. Інші положення облікової політики. Вплив зміни облікової політики.

7. ІСТОТНІ ОБЛІКОВІ СУДЖЕННЯ. ОЦІНКИ І ПРИПУЩЕННЯ

8. НОВІ СТАНДАРТИ ТА ТЛУМАЧЕННЯ

9. ГРОШОВІ КОШТИ ТА ЇХ ЕКВІВАЛЕНТИ

- 9.1 Короткострокові депозити в банках
- 9.2 Грошові кошти на поточних рахунках та їх еквіваленти
- 9.3 Грошові кошти в дорозі

10. ФІНАНСОВІ ІНВЕСТИЦІЇ

11. ОСНОВНІ ЗАСОБИ, НЕМАТЕРІАЛЬНІ АКТИВИ. ІНВЕСТИЦІЙНА НЕРУХОМІСТЬ

12. ЗАЛИШОК КОШТІВ У ЦЕНТРАЛІЗОВАНИХ СТРАХОВИХ РЕЗЕРВНИХ ФОНДАХ

13. ДЕБІТОРСЬКА ЗАБОРГОВАНІСТЬ ТА ПОТОЧНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ

14. РОЗКРИТТЯ ІНФОРМАЦІЇ ПРО СУМИ КУРСОВИХ РІЗНИЦЬ

15. ВІДСТРОЧЕНІ ПОДАТКОВІ АКТИВИ ТА ЗОБОВ'ЯЗАННЯ

16. ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ

- 16.1. Інформація про сформований статутний капітал

- 16.2. Резервний капітал
- 16.3. Нерозподілений прибуток
- 16.4. Капітал в дооцінках
- 16.5. Інші резерви
- 17. ВАЛОВА СУМА ОТРИМАНИХ ДОХОДІВ ВІД ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
- 18. ДОХОДИ ВІД ІНВЕСТИВАННЯ КОШТІВ СТРАХОВИХ РЕЗЕРВІВ
- 19. ЧИСТІ СТРАХОВІ ВИПЛАТИ ТА ВІДШКОДУВАННЯ
- 20. АДМІНІСТРАТИВНІ ВИТРАТИ ТА ІНШІ ОПЕРАЦІЙНІ ВИТРАТИ
- 21. ДОХОДИ (ВИТРАТИ) ВІД ЗМІНИ ІНШИХ СТРАХОВИХ РЕЗЕРВІВ
- 22. ВИТРАТИ НА ЗБУТ
- 23. ПІДПИСАНІ СТРАХОВІ ПРЕМІЇ
- 24. ТЕХНІЧНІ РЕЗЕРВИ СТРАХОВИКА
 - 24.1 Резерви незароблених премій
 - 24.2. Резерв заявлених, але не виплачених збитків
 - 24.3. Резерв збитків, які виникли, але не заявлені
 - 24.4. Резерв коливання збитковості та резерви катастроф
 - 24.5. Оцінка адекватності сформованих страхових зобов'язань
- 25. РЕЗЕРВИ З СТРАХУВАННЯ ЖИТТЯ
- 26. ВИТРАТИ З ПОДАТКУ НА ПРИБУТОК
- 27. СТРАХОВІ ВИПЛАТИ
- 28. ПОВ'ЯЗАНІ СТОРОНИ
- 29. ПОТЕНЦІЙНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ
- 30. ОЦІНКА СПРАВЕДЛИВОЇ ВАРТОСТІ
- 31. ЦІЛІ ТА ПОЛІТИКА УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ
- 32. ПОДІЇ ПІСЛЯ ЗВІТНОЇ ДАТИ

**ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ПРИВАТНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «СТРАХОВА КОМПАНІЯ
«БРОКБІЗНЕС» за рік, що закінчився 31 грудня 2015 року**

1. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ГРУППУ КОМПАНІЙ

Станом на 31.12.2015р. група компаній (далі Група) включала :

Материнська компанія – **ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «СТРАХОВА КОМПАНІЯ «БРОКБІЗНЕС»**

Дочірня компанія - **ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «КОМПАНІЯ ЗІ СТРАХУВАННЯ ЖИТТЯ «БРОКБІЗНЕС»**

Номинальна вартість акції становить – 100 грн

Неконтрольована доля учасника у капіталі дочірньої компанії становить 0,02%.

**2. ЗАЯВА ПРО ВІДПОВІДНІСТЬ КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
ЗА РІК, ЩО ЗАВЕРШИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2015 РОКУ**

Керівництво несе відповідальність за підготовку консолідованої фінансової звітності, яка достовірно відображає фінансовий стан Групи компаній станом на 31 грудня 2015 року, а також результати його діяльності, рух грошових коштів та зміни в капіталі за рік, який закінчився 31 грудня 2015 року, у відповідності до Міжнародних стандартів фінансової звітності.

**3. ПЕРЕЛІК ФОРМ КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЩО
ЗАВЕРШИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2015 РОКУ**

Фінансова звітність Компанії підготовлена відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ) в редакції затвердженої Радою з Міжнародних стандартів фінансової звітності, що розміщені на сайті Міністерства фінансів України станом на 31.12.2015.

Відповідно до вимог **МСБО 1** «Подання фінансової звітності»

Повний комплект фінансової звітності включає:

- а) консолідований звіт про фінансовий стан на кінець періоду;
- б) консолідований звіт про прибутки та збитки та інший сукупний дохід за період;
- в) консолідований звіт про зміни у власному капіталі за період;
- г) консолідований звіт про рух грошових коштів за період;
- г) примітки до консолідованої фінансової звітності, що містять стислий виклад суттєвих облікових політик та інші пояснення;

Відповідно до Наказу Міністерства фінансів України від 07.02.2013 року за № 73 «Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» суб'єкти, що згідно законодавства складають консолідовану звітність за МСФЗ, повинні надавати:

- **консолідований баланс (звіт про фінансовий стан) (далі – баланс),**
- **консолідований звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід) (далі – звіт про фінансові результати),**
- **консолідований звіт про рух грошових коштів,**
- **консолідований звіт про власний капітал,**
- **пояснювальні примітки до консолідованої фінансової звітності.**

4. ІНФОРМАЦІЯ ПРО УЧАСНИКІВ ГРУПИ

МАТЕРИНЬКА КОМПАНІЯ

ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «СТРАХОВА КОМПАНІЯ «БРОКБІЗНЕС»

Юридична адреса:	04050 м. Київ, вул. Білоруська, 3
Фактична адреса:	04050 м. Київ, вул. Білоруська, 3
Дата державної реєстрації	15.12.1993
Адреса сторінки в мережі Інтернет	http://www.bbs.ua/
Види діяльності згідно КВЕД : 65.12 65.20 65.22	Інші види страхування, крім страхування життя Перестрахування Діяльність страхових агентів, брокерів
Свідectво про реєстрацію фінансової установи	Реєстраційний № 11101201
Ідентифікаційний код за ЄДРПОУ	20344871
Сплачений статутний капітал	51 400 тис.грн
Сертифікат відповідності менеджменту якості ISO 9001:2008	У 2009 році Компанія першою на страховому ринку України отримала Сертифікат відповідності системи менеджменту якості стандарту ISO 9001:2008 . В 2015 році за результатами ресертифікаційного аудиту системи менеджменту якості стандарту ISO 9001:2008 , ПрАТ «Страхова компанія «БРОКБІЗНЕС» підтвердила дію сертифікату
Акціонери	Основним акціонером Компанії є ПАТ «ЗНВКІФ «КАСКАД – ІНВЕСТ» -50% статутного капіталу; 50% належать юридичним особам-нерезидентам
Документи, що підтверджують право на провадження страхової діяльності: ліцензії АВ №547191, АВ №547184, АВ №547205, АВ №547186, АВ №547182, АВ №547202, АВ №547204, АВ №547180, АВ №547185, АВ №547197, АВ №547183, АВ №547194, АВ №547212 АВ №547196 АВ №547199 , АВ №547198, АВ №547188; АВ №547201 АВ №547207 АВ №547214 АВ №547203 АВ №547210 АВ №547209 АВ №547190 АВ №547213 АВ №547206 АВ №547211 АВ №547189 АВ №547195 від 24.11.2010 р., від 21.01.2011 р., АГ №569292, АД №039931 від 05.10.2012 р., АЕ №198617 від 12.04.2013 р., АЕ №293874 від 27.06.2014 р. та Розпорядження N 2792 від 17.11.2015 р	

Рішенням Загальних зборів акціонерів СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ «БРОКБІЗНЕС» (Протокол № 47 від 27.04.2015р.) було затверджено Нову редакцію Статуту .

23.12. 2015р. ПрАТ «СТРАХОВА КОМПАНІЯ «БРОКБІЗНЕС» отримала підтвердження рейтингу на рівні **uaAA-** за національною шкалою від РА «Експерт-Рейтинг»

Станом на 31 грудня 2015 року Компанія мала 8 філій

Найменування	місцезнаходження	телефони
Київська регіональна філія	04050, м. Київ, вул. Білоруська, 3 офіс 2	(044)331-01-52
Київська філія	04050 м.Київ, вул. Білоруська, 3, офіс 4	(044)277-21-61
Третя Київська філія	07400 Київська область, м. Бровари, вул. Металургів, 51	(044)277-21-61
Полтавська філія	36020 м.Полтава, вул. Леніна, 4, офіс 35	(0532)615-188
Харківська філія	61002 м.Харків, Іванова , 7/9	(057)719-52-26
Друга Львівська філія	79007 м. Львів, вул.Шпитальна, 9	(0322)95-76-06
Львівська філія	79026 м.Львів, вул. Стрійська, 72	(032)244-31-44
Донецька філія	83086 м. Донецьк, вул.Флеровського, 33-А	

ПрАТ «Страхова компанія «Брокбізнес» є засновником та володіє 99,98% акцій **ПРИВАТНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «КОМПАНІЯ ЗІ СТРАХУВАННЯ ЖИТТЯ «БРОКБІЗНЕС»**

**ДОЧІРНЯ КОМПАНІЯ
 «ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «КОМПАНІЯ ЗІ СТРАХУВАННЯ ЖИТТЯ
 «БРОКБІЗНЕС»**

Юридична адреса:	04050, Україна, м. Київ, вул. Білоруська, 3
Фактична адреса:	04050, Україна, м. Київ, вул. Білоруська, 3
Дата державної реєстрації	15.11.2007 р.
Адреса вебсайта	www.bbs-life.com.ua
Банківські реквізити :	П/р 26501300629490 в ГУ по м. Києву та Київській області АТ «ОЩАДБАНК», МФО 322669
Види діяльності згідно з ЄДРПОУ	65.11 Страхування життя
Реєстраційний номер у реєстрі фінансових установ	11102177
Ідентифікаційний код за ЄДРПОУ	35529829
Документи ,що підтверджують право на здійснення відповідних видів страхування:	Ліцензія страхування життя АВ №500008 від 14.04.2011 р. строк дії з 17.04.2008 р. безстрокова
Основний акціонер, що володіє суттєвою часткою у статутному капіталі Компанії	ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «СТРАХОВА КОМПАНІЯ «БРОКБІЗНЕС»
Дата затвердження фінансової звітності	22.02.2016 р.

5. ОСНОВОПОЛОЖНІ ПРИПУЩЕННЯ

Дана фінансова звітність була підготовлена на основі методу нарахування (за винятком звіту про рух грошових коштів). Відповідно до цього методу, результати операції визнаються за фактом їх здійснення (а не за фактом отримання або витрачання грошових коштів або їх еквівалентів), відображаються в облікових записах і включаються у фінансову звітність періодів, до яких відносяться.

Дана фінансова звітність була підготовлена з урахуванням пріоритету економічного змісту над юридичною формою.

Дана фінансова звітність була підготовлена на основі історичної вартості, за винятком оцінки фінансових інструментів за справедливою вартістю у відповідності до МСБО 39 «Фінансові інструменти: Визнання та оцінка» та страхових зобов'язань, що оцінюються у відповідності до МСФЗ 4 «Страхові контракти».

Група застосовує відповідні до МСФЗ методи визначення справедливої вартості.

Основою визначення справедливої вартості є *припущення, що Група діє безперервно і не має ні наміру, ні потреби ліквідувати чи суттєво скоротити обсяг своєї діяльності або здійснювати операції за несприятливих умов.*

Фінансові інструменти, щодо яких Групи визначає справедливу вартість, є такими, що мають котирування на активному ринку, їх ціни регулярно доступні та відображають фактичні і регулярно здійснювані ринкові операції між незалежними сторонами.

Існування опублікованих цін котирування на активному ринку є, як правило, найкращим доказом справедливої вартості, який застосовується Групи для оцінки фінансового інструменту.

Оцінка дебіторської та кредиторської заборгованості Групи здійснюється первісно за її номінальною (контрактною) вартістю, в подальшому базуючись на припущенні того, що дебіторська кредиторська заборгованість є короткостроковою, Група вважає, що її номінальна вартість є справедливою і не амортизується.

Дана фінансова звітність була підготовлена на основі припущення, *що Група є підприємством, яке здатне продовжувати свою діяльність на безперервній основі у найближчому майбутньому.* Це припущення передбачає реалізацію активів і виконання зобов'язань в ході звичайної діяльності. Управлінський персонал та акціонери мають намір і в подальшому продовжувати свою діяльність.

Управлінський персонал Групи вважає припущення щодо здатності Групи продовжувати свою діяльність на безперервній основі прийнятним.

На дату затвердження звітності Група функціонує в нестабільному середовищі, пов'язаному як із світовою економічною кризою, так і економічною та політичною кризою в Україні, що триває протягом останнього часу. Поліпшення економічної ситуації в країні в значній мірі залежатиме від ефективності фіскальних і інших заходів, які здійснюватимуться урядом України. Тому неможливо достовірно оцінити ефект впливу поточної економічної ситуації на ліквідність і дохід Групи, стабільність і структуру операцій із споживачами і постачальниками. В результаті виникає істотна невизначеність, яка може вплинути на майбутні операції, можливість відшкодування вартості активів Групи і здатність Групи обслуговувати і платити по своїх боргах у міру настання термінів їх погашення. Дана фінансова звітність не включає ніяких коригувань, які можуть мати місце в результаті такої невизначеності. Про такі коригування буде повідомлено, якщо вони стануть відомі і зможуть бути оцінені.

Ця фінансова звітність є консолідованою фінансовою звітністю Групи.

Допущення і застосовані на їх основі розрахункові оцінки, що стосуються формування резерву під знецінення дебіторської заборгованості по операціях страхування, по формуванню страхових резервів, по відображенню умовних доходів та зобов'язань, постійно аналізуються на предмет необхідності їх зміни. Зміни в попередніх оцінках визнаються у звітному періоді, коли ці оцінки були переглянуті, і у всіх наступних періодах, порушених зазначеними змінами.

6. ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ

Основні принципи облікової політики, викладені нижче, застосовувалися послідовно при складанні цієї фінансової звітності.

6.1. Основні засоби.

До основних засобів відносяться матеріальні активи, в яких очікуваний строк експлуатації для використання у наданні послуг, в адміністративних цілях більше одного року, термін корисного використання перевищує 1 рік, та є ймовірність отримання майбутніх економічних вигід, первісна вартість яких більша за 1000 грн.

Основні засоби обліковуються за моделлю собівартості і відображаються за собівартістю за вирахуванням накопиченого зносу та накопичених збитків від зменшення корисності.

Вартість придбання включає витрати, які безпосередньо відносяться до придбання активу.

Якщо одиниці основних засобів складаються з суттєвих компонентів, що мають різні строки корисного використання, вони обліковуються як окремі одиниці основних засобів. Прибутки та збитки від вибуття одиниці основних засобів визначаються шляхом порівняння надходжень від її вибуття з її балансовою вартістю та визнаються за чистою вартістю за рядками «Інші доходи» або «Інші витрати» у прибутку чи збитку. Після продажу переоцінених активів всі пов'язані з продажем суми, включені до резерву переоцінки, переносяться до накопиченого нерозподіленого прибутку.

Подальші витрати, понесені на заміну частини одиниці основних засобів, визнаються у балансовій вартості такої одиниці, якщо існує ймовірність того, що така частина принесе Групі майбутні економічні вигоди, а її вартість може бути достовірно оцінена. При цьому припиняється визнання балансової вартості заміненої частини.

Витрати на поточне обслуговування основних засобів визначаються у складі прибутку або збитку за період, у якому вони були понесені.

Знос нараховується на одиниці основних засобів з дати їх встановлення та готовності до експлуатації, а для активів, створених за рахунок власних ресурсів – з дати завершення створення активу та його готовності до використання. Знос нараховується на вартість придбання активу за вирахуванням його ліквідаційної вартості. Значні компоненти активу оцінюються окремо, і якщо строк корисного використання будь-якого компонента відрізняється від строків корисного використання решти компонентів активу, знос такого компонента нараховується окремо.

Ліквідаційна вартість встановлена на рівні нуля. Ліквідаційну вартість та строк корисної експлуатації активу Група переглядає на кінець кожного фінансового року.

Обліковою одиницею бухгалтерського обліку основних засобів прийнято об'єкт основних засобів.

Знос основних засобів визнається у складі прибутку або збитку.

Класифікацію методів амортизації і строків корисного використання основних засобів встановлено по групах:

групи об'єктів	Строк корисного використання (років)
Будинки та споруди	20
Обладнання охорони та сигналізації	5
Комп'ютери та обладнання до них, принтери, банкомати, телефони	5
Копіювальні машини	5
Кондиціонери, холодильне обладнання, аудіо та відеотехніка	4
Касове обладнання	4
Автотранспорт	5
Меблі, сейфи	6-9
Вивіски	4
Інші	12

Земля та незавершені капітальні вкладення не амортизуються.

Знос поліпшень орендованих активів нараховується протягом менш тривалого з двох строків: строку оренди або строку їх корисного використання, крім випадків, коли існує обґрунтована впевненість у тому, що *Група* отримає право власності на відповідні активи до кінця терміну оренди.

Амортизація нематеріальних активів проводиться за прямолінійним методом

По групі встановлені наступні строки корисного використання нематеріальних активів:

Групи об'єктів нематеріальних активів	Строк корисного використання (років)
Права на об'єкти промислової власності	5
Інші нематеріальні активи	10
Авторські та суміжні з ними права	5
Ліцензії на впровадження страхової діяльності	Безстрокові

Ліцензії на впровадження страхової діяльності є активами з невизначеним строком використання, тому їх облік здійснюється без нарахування амортизації.

6.2. Фінансові інструменти.

Фінансові інструменти. До фінансових інструментів відносяться інвестиції в боргові та інші цінні папери, торговельна та інша дебіторська заборгованість, грошові кошти та їх еквіваленти, позики, а також торговельна та інша кредиторська заборгованість.

Всі угоди з купівлі або продажу фінансових активів, визнаються на дату укладення угоди, або на дату, коли *Група* приймає на себе зобов'язання придбати або продати актив, згідно з умовами договорів.

Група класифікує свої фінансові активи при їх первісному визнанні.

Фінансові активи спочатку визнаються за історичною (первісною) вартістю. Справедлива вартість фінансового інструменту коригується на витрати на проведення операції, які в подальшому відображаються у складі фінансових результатів.

Подальша оцінка фінансових активів залежить від їх класифікації.

Фінансові активи:

фінансові активи, доступні для продажу, які оцінюються за справедливою вартістю, зміни якої відображаються у складі **прибутку та збитку за період**. До фінансових активів, доступних для продажу, які оцінюються *Групою* за справедливою вартістю, належать акції українських емітентів.

інші фінансові активи:

- грошові кошти та їх еквіваленти;
- позики та дебіторська заборгованість;
- активи перестрахування.
- залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах.

Фінансові активи, що переоцінюються *Групою* за **справедливою вартістю**, відображаються в балансі у складі довгострокових фінансових інвестицій за справедливою вартістю, а зміни справедливої вартості **визнаються у складі прибутку та збитку за період**.

Дебіторська заборгованість за операціями страхування, перестрахування та інша дебіторська заборгованість

Позики та дебіторська заборгованість є не котирувані на активному ринку фінансові активи, що передбачають одержання фіксованих або тих, що можуть бути достовірно визначеними платежів.

Дебіторська заборгованість за страховими послугами – це дебіторська заборгованість, що виникла в результаті реалізації послуг *Групи* своїм страхувальникам, і є дебіторською

заборгованістю, що не призначена для перепродажу, яка обліковується за справедливою вартістю (фактичною первісною вартістю за вирахуванням збитків від зменшення корисності).

Дебіторська заборгованість від перестраховиків за страховими виплатами визнається у момент визнання кредиторської заборгованості за відповідними страховими виплатами.

Дебіторська заборгованість від страхових агентів, брокерів та посередників визнається за сумами премій, отриманих ними та наданої звітності щодо цих премій, але не переданих страховику до закінчення звітного періоду. Премії обліковуються до відрахування комісій, що сплачуються посередникам

Група створює резерв на покриття збитків від зменшення корисності, що ґрунтується на її оцінці понесених збитків відносно дебіторської заборгованості від страхової діяльності, іншої дебіторської заборгованості та інвестицій. Основними складовими цього резерву є окремо оцінюваний збиток, що відноситься до окремих значних ризиків, та збиток, що оцінюється на підставі індивідуального аналізу кожного дебітора.

Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах – це сума резервних фондів, що належать страховику, та які перебувають в управлінні МТСБУ відповідно до вимог чинного законодавства фонд захисту потерпілих та фонд страхових гарантій). Залишок коштів у МТСБУ спочатку визнається за сумою платежів, здійснених до централізованих страхових резервних фондів під управлінням МТСБУ. Крім того, цей залишок збільшується на суму додаткових коштів, які у подальшому відраховуються до МТСБУ, і зменшується на суму страхових виплат та пов'язаних з ними витрат, які відшкодовуються МТСБУ за рахунок цих коштів у частці, віднесеної на страховика. Процентні доходи, зароблені за залишком коштів у МТСБУ, визнаються у складі фінансового доходу та призводять до збільшення залишку коштів у МТСБУ. Оскільки залишок коштів у МТСБУ не має фіксованого строку, **він відноситься до категорії фінансових активів для подальшого** продажу і обліковується відповідним чином згідно з вимогами МСБУ 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка». Станом на кінець кожного звітного періоду страховики оцінюють залишок коштів у МТСБУ за справедливою вартістю з урахуванням його імовірного очікуваного відшкодування та процентного доходу до отримання.

До складу **інших фінансових активів** належать **грошові кошти та їх еквіваленти**, що включають кошти на поточних рахунках у банках, інших рахунках в банках (депозитні), грошові кошти в касі *Групи*, грошові кошти в «дорозі», які вільно конвертуються у певні суми грошових коштів і які **характеризуються незначним ризиком зміни їх вартості**.

До еквівалентів грошових коштів *Група* відносить кошти розміщені на депозитних рахунках, термін повернення яких на звітну дату, **не перевищує три місяці**.

Припинення визнання.

Визнання фінансового активу (або, частини фінансового активу або частини групи аналогічних фінансових активів) припиняється, якщо:

- термін дії прав на отримання грошових потоків від активу минув;
- *Група* передала свої права на отримання грошових потоків від активу або взяла на себе зобов'язання по виплаті третій стороні одержуваних грошових потоків у повному обсязі та без істотної затримки по «транзитній» угоді; і або (а) *Група* передала практично всі ризики і вигоди від активу, або (б) *Група* не передала, але й не зберігає за собою, практично всі ризики і вигоди від активу, але передала контроль над цим активом.

Знецінення фінансових активів наприкінці кожного звітного періоду *Група* оцінює, наявності об'єктивних свідчень того, що корисність фінансового активу або групи фінансових активів зменшується. Якщо таке свідчення є, *Група* визначає суми збитку від зменшення корисності.

До об'єктивних свідчень знецінення фінансових активів можуть бути віднесені неплатежі, інше невиконання боржниками своїх зобов'язань, реструктуризація заборгованості перед *Групою*, зникнення активного ринку, тощо.

На кожну звітну дату *Група* оцінює наявність об'єктивних ознак знецінення фінансового активу або групи фінансових активів. Фінансовий актив або група фінансових активів вважаються знеціненими тоді і тільки тоді, коли існує об'єктивне свідчення знецінення в результаті однієї або більше подій, що відбулися після первісного визнання активу (наступ «випадку понесення збитку»), які піддаються надійній оцінці і впливатимуть на очікувані майбутні грошові потоки по фінансовому активу або групи фінансових активів.

Фінансові зобов'язання.

Група може мати наступні фінансові зобов'язання:
**дивіденди, що підлягають виплаті акціонерам,
кредиторська заборгованість;
зобов'язання за договорами страхування.**

Кредиторська заборгованість, пов'язана зі страховою діяльністю та зобов'язання за страховими контрактами будуть розглянуті окремо.

Група класифікує свої фінансові зобов'язання при їх первісному визнанні. Оцінка фінансових зобов'язань здійснюється за тими ж принципами що і оцінка фінансових активів.

Кредиторська заборгованість за послуги – включає розрахунки з постачальниками та підрядниками за одержані товарно-матеріальні цінності, виконанні роботи і надані послуги, в тому числі з компаніями – перестраховиками і посередниками щодо продажу послуг *Групи*.

Інша поточна кредиторська заборгованість – включає розрахунки за усіма видами платежів до бюджету, включаючи податки з працівників підприємства, розрахунки з підзвітними особами, розрахунками за страхуванням, розрахунки за іншими операціями, в тому числі розрахунки із страхувальниками за страховими випадками.

Тестування на знецінення фінансових зобов'язань *Група* проводить аналогічно тесту на знецінення фінансових активів.

Припинення визнання. Визнання фінансового зобов'язання в балансі припиняється якщо зобов'язання погашено, анульовано або термін його дії минув.

Якщо фінансове зобов'язання замінюється іншим зобов'язанням перед тим самим кредитором на суттєво інших умовах, або якщо умови наявного зобов'язання значно змінені, така заміна або зміни враховуються як припинення визнання первісного зобов'язання і початок визнання нового зобов'язання, а різниця в їх балансовій вартості визнається у звітті про фінансові результати.

Договори перестрахування як фінансові інструменти.

Група здійснює перестрахування ризиків за договорами страхування і отримує суми перестрахових відшкодувань у відповідності до умов договорів перестрахування. Передані ризики за договорами перестрахування, згідно із Законом України «Про страхування», не звільняють від відповідальності за договорами страхування.

Обсяг страхових зобов'язань перестраховика, що зменшують страхові зобов'язання *Групи*, на кожную звітну дату оцінюється одночасно з розрахунком страхових резервів. Одночасно, на кожную звітну дату *Група* переглядає частки перестраховиків у страхових зобов'язаннях на предмет їх знеціння. *Група* моніторить фінансовий стан перестраховика. Договорами перестрахування передбачено надання перестраховиком проміжної фінансової звітності та інших даних щодо платоспроможності перестраховика.

Дебіторська і кредиторська заборгованість за договорами перестрахування є короткостроковою і оцінюються згідно відповідних МСФЗ.

Зазначені оцінки фінансових активів і фінансових зобов'язань забезпечує достовірність та співставність показників фінансової звітності *Групи*.

6.3. Активи, що утримуються для продажу або розподілу

Довгострокові активи чи групи вибуття, що включають активи чи зобов'язання, відшкодування вартості яких очікується за рахунок продажу або розподілу, а не постійного використання, класифікуються як утримувані для продажу або розподілу.

Безпосередньо перед віднесенням активів чи компонентів групи вибуття до категорії утримуваних для продажу виконується їх переоцінка відповідно до облікової політики *Групи*. Після цього активи чи група вибуття оцінюються за меншою з двох величин: за балансовою вартістю чи за справедливою вартістю за вирахуванням витрат на реалізацію. Збитки від зменшення корисності після початкової класифікації активів як утримуваних для продажу або розподілу та подальші прибутки чи збитки від переоцінки визнаються в прибутку або збитку. Прибутки, що перевищують кумулятивний збиток від зменшення корисності не визнаються.

Амортизація чи знос на довгострокові активи, що класифікуються як утримувані для продажу або розподілу, не нараховуються.

6.4. Інвестиційна нерухомість

Представляє собою офісні приміщення, які утримуються з метою отримання довгострокових доходів від оренди або приросту вартості та не використовуються *Группою*. Інвестиційна нерухомість первісно оцінюється за собівартістю, включаючи витрати на здійснення операції. Після первісного визнання інвестиційна нерухомість відображається за переоціненою вартістю, яка являє собою справедливу вартість на дату переоцінки та визначається на основі ринкових даних за допомогою професійних незалежних оцінювачів, за вирахуванням накопичених у подальшому збитків від знецінення. Переоцінка здійснюється з достатньою регулярністю таким чином, щоб балансова вартість інвестиційної нерухомості не відрізнялася істотно від вартості, яка була б визначена з використанням справедливої вартості на звітну дату. Прибутки або збитки, які виникають в результаті зміни справедливої вартості інвестиційної нерухомості, включаються до складу прибутку або збитку того періоду, у якому вони виникають.

6.5. Орендовані активи.

Оренда, за умовами якої *Група* приймає практично всі ризики і вигоди, пов'язані з володінням орендованими активами, класифікується як фінансова оренда. При первісному визнанні орендований актив оцінюється за сумою, що дорівнює меншій з двох вартостей: за справедливою вартістю або за приведеною вартістю мінімальних орендних платежів. Після первісного визнання актив обліковується згідно з обліковою політикою, що застосовується до цього активу.

Інша оренда є операційною орендою, і орендовані активи не визнаються у звіті про фінансовий стан *Групи*.

Платежі з операційної оренди визнаються у прибутку або збитку за прямолінійним методом протягом дії договорів оренди. Заохочення за договорами оренди, визнаються як невідємна частина загальних витрат за орендою протягом періодів дії договорів оренди.

6.6. Резерви за зобов'язаннями та платежами

Резерви за зобов'язаннями та платежами визнаються, коли *Група* має поточне юридичне або конструктивне зобов'язання в результаті подій, що сталися в минулому, коли існує ймовірність того, що погашення зобов'язання призведе до відтоку ресурсів, що являють собою економічні вигоди, і коли існує можливість з достатнім ступенем точності оцінити суму зобов'язання.

6.7. Операції страхування.

Договори страхування та перестрахування

Всі договори (контракти), укладені *Группою* відповідно до отриманих ліцензій на право здійснення страхової діяльності, аналізуються на предмет відповідності критеріям визнання договору страхування (страхового контракту) МСФЗ 4, а саме:

чи є на початок дії договору невизначеність (або ризик) щодо хоча б одного з трьох моментів:

- **ймовірності настання страхового випадку;**
- **періоду його настання;**
- **розміру можливої компенсації не можна передбачити.**

Договір (контракт) є договором страхування тільки в тому випадку, якщо він передає **значний страховий ризик**. Визнання страхових премій підтверджується фактом передачі страхового ризику страховику. Страхові премії не визнаються у звітності та не підлягають нарахуванню без дотримання цієї вимоги. Датою визнання факту прийняття страховиком страхового ризику є дата сплати страхової премії, якщо інше не передбачено договором (контрактом) страхування.

За договорами, що передбачають сплату страхової премії в розстрочку, застосовується метод нарахування – доходом, що враховується при розрахунку заробленої премії, визнається вся страхова премія, що є платою страхового ризику, переданого страховику.

Страхові премії, що відносяться до звітного періоду, відображаються з урахуванням усіх змін та уточнень, що виникають у звітному періоді щодо цих премій, причому, додаткові премії або повернення премій розглядаються як уточнення розміру первісної премії.

При достроковому припиненні страхування несплачена частина дебіторської заборгованості страхувальників, що відноситься до періоду, в якому страхування не здійснювалося, розглядається як зменшення страхової премії.

Перестраховування. У ході нормальної діяльності *Група* передає ризики в перестраховування. Політика *Групи* передбачає перестраховування всіх значних ризиків. Сума ліміту залежить від виду страхового продукту. Договори, які *Група* укладає з перестраховиками, згідно з якими вона має право на відшкодування збитків за одним або більше договорів, емітованих *Групою* та відповідають вимогам класифікації страхових договорів, класифікуються як договори перестраховування. Договори, що не відповідають цим вимогам класифікації, відносяться до категорії фінансових активів.

Договори страхування, передані в перестраховування, не звільняють *Групу* від її зобов'язань перед власниками страхових договорів. Активи перестраховування включають суми до отримання від перестрахових компаній по виплачених відшкодуваннях, включаючи відповідні витрати на врегулювання. Кредиторська заборгованість за перестраховуванням являє собою зобов'язання *Групи* передати перестраховикам премії з перестраховування.

Група регулярно оцінює свої активи перестраховування на предмет знецінення. Якщо існує об'єктивне свідчення того, що актив перестраховування знецінено, *Група* зменшує балансову вартість цього активу до його вартості відшкодування і визнає у звіті про сукупні доходи відповідний збиток від знецінення. *Група* збирає об'єктивні свідчення знецінення активу перестраховування з використанням тих же методів, які вона застосовує до фінансових активів, що враховуються за амортизованою вартістю. Збиток від знецінення також розраховується на підставі аналогічного методу, який застосовується до цих фінансових активів.

3 страхування життя:

Валова сума премій за договорами страхування життя визнається як дохід періоду, до якого вона відноситься. Премії відображаються у звітності з урахуванням комісій, належних до сплати посередникам та не включають податків та зборів, які їх стосуються.

Валова сума премій за додатковими ризиками включає премії за договорами страхування, укладеними протягом року, незалежно від того, чи відносяться вони повністю або частково до більш пізнього облікового періоду. Премії визнаються з урахуванням комісій, належних до сплати посередникам без урахування податків на основі премій.

Дія договору страхування може бути достроково припинена, якщо існують об'єктивні ознаки того, що страхувальник не бажає або не може продовжувати сплачувати страхові премії. Тобто, дострокове припинення дії страхових договорів стосується переважно тих договорів, умовами яких передбачена сплата страхових премій на підставі графіку платежів. У разі дострокового припинення дії договору страхування, отримані премії відображаються у складі доходу, за винятком премій, що підлягають сплаті на дату припинення дії договору страхування. Виплати при розірванні договору страхування відображаються окремо від валової суми страхових премій.

Збитки

Чиста сума понесених збитків являє собою понесені збитки, сплачені протягом звітного року, викупні суми, які *Група* сплачує у разі добровільного припинення договору, а також зміну резерву збитків.

Резерв збитків являє собою сукупну суму оцінки всіх витрат на відшкодування збитків, понесених, але не виплачених на будь-яку звітну дату, включаючи як заявлені, так і не заявлені збитки, та відповідні витрати, такі як внутрішні та зовнішні витрати на відшкодування збитків. Неврегульовані збитки оцінюються шляхом аналізу окремих збитків та створення резерву по понесених, але ще не заявлених збитках. Вимоги вигодонабувачів за полісами страхування життя у зв'язку зі смертю застрахованої особи або у зв'язку з достроковими припиненням договору відображається в обліку після отримання відповідних повідомлень. Виплати по закінченню терміну дії контракту та анuitетні платежі відображаються в обліку, коли вони підлягають сплаті. Резерви за неврегульованими збитками не дисконтуються.

Очікувані відшкодування від перестраховиків визнаються окремо як активи. Відшкодування від перестраховиків оцінюються за методом, подібними до оцінки резерву збитків.

Аквізиційні витрати

Аквізиційні витрати включають прямі витрати, такі як комісії, сплачені страховим агентам і брокерам, та непрямі витрати, такі як адміністративні витрати, пов'язані з випуском полісів. Аквізиційні витрати визнаються в тих періодах, в яких вони понесені.

Тест адекватності зобов'язань

На кожен звітну дату *Група* здійснює тест адекватності зобов'язань з метою визначення того, чи є адекватними страхові резерви. Величина зобов'язань коригується, якщо вона є недостатньою для того, щоб забезпечити майбутні вигоди та витрати. Для проведення тесту адекватності зобов'язань використовується найбільш достовірні поточні оцінки всіх майбутніх грошових потоків за договорами страхування та відповідних витрат, таких як витрати на відшкодування збитків, інвестиційного доходу від активів, що покривають резерви. Будь-який виявлений дефіцит відображається у прибутку або збитку шляхом створення технічного резерву по ризиках, що залишилися. Збитки від знецінення в результаті тесту адекватності зобов'язань можуть бути сторновані у майбутньому тільки у випадку відсутності знецінення.

Дебіторська та кредиторська заборгованість за операціями страхування

Суми дебіторської та кредиторської заборгованості за договорами страхування та перестраховування, за розрахунками зі страховими посередниками є фінансовими інструментами та включаються до складу дебіторської та кредиторської заборгованості за операціями страхування.

6.8. Визнання доходів від страхової діяльності

В нараховані (підписані) премії включаються суми, які належать *Група* за договорами (контрактами) страхування (перестраховування), та набули чинності, незалежно від того, отримані ці премії, чи ні. Підписані премії зменшуються на суму премій за анульованими та розірваними договорами страхування. Якщо очікується, що премії будуть сплачені кількома внесками протягом терміну дії договору страхування, то до підписаних (нарахованих) премій включають премії за весь термін дії договору страхування, якщо таким договором не передбачено інше.

Дохід від наданих послуг визначається у звіті про сукупний дохід у вигляді зароблених премій відповідно до Закону України «Про страхування» та облікової політики *Групи*. Зароблені страхові премії формуються на підставі договорів страхування, що набули чинності. Дохід визнається, якщо існує впевненість, що *Група* отримає від операцій страхування та перестраховування страхову премію за прийняття від страхувальника відповідальності за сплачений страхових ризик. Незароблена частина страхової премії, що відноситься до майбутніх періодів, визнається в страхових зобов'язаннях як технічні резерви.

6.9. Визнання інших доходів

Група отримує інший дохід, який не пов'язаний з проведенням страхової діяльності, а саме відсотки за депозитними договорами, відсотки за залишками коштів у централізованих резервних фондах (МТСБУ).

Інший дохід визнається, коли є впевненість, що *Група* отримає економічні вигоди від проведених операцій і розмір доходу можна достовірно визначити. Дохід визнається за вирахуванням витрат на його отримання в тому періоді, в якому проведена операція.

Дохід від сум, що отримуються в результаті реалізації переданого страхувальником або іншою особою права вимоги до особи, відповідальної за заподіяні збитки включає дохід, отриманий від заходів досудового врегулювання та судового захисту від третьої сторони, такої як відповідач, *Група* визначає в момент отримання суми коштів від реалізації регресних прав.

Частки страхових виплат та відшкодувань, компенсовані перестраховиками, зменшують нараховану валову суму страхових виплат та страхових відшкодувань.

6.10. Визнання витрат

Група несе витрати на здійснення основної операційної діяльності, а також інші витрати, які не пов'язані із надання послуг зі страхування.

Витрати признаються в звіті про сукупний прибуток, якщо виникає зменшення в майбутніх економічних вигодах, пов'язаних із зменшенням активу або збільшенням зобов'язання, які можуть бути достовірно оцінені.

Витрати визнаються в звіті про сукупний прибуток на основі безпосереднього зіставлення між понесеними витратами і прибутками за конкретних статтями доходів

Витрати визнаються в звіті про сукупний прибуток негайно, якщо витрати не створюють великі майбутні економічні вигоди, або коли майбутні економічні вигоди не відповідають або перестають відповідати вимогам визнання активу в звіті про фінансовий стан.

Платежі до МТСБУ, інші ніж платежі безпосередньо до централізованих страхових резервних фондів (наприклад, платежі до Фонду попереджувальних заходів), визнаються витратами того періоду, в якому вони виникли.

6.11. Зобов'язання за пенсійними програмами

Група нараховує та сплачує єдиний соціальний внесок у відповідності до вимог законодавства України.

6.12. Зобов'язання за виплатами працівникам

Група не здійснює інших виплат працівникам, ніж виплати із заробітної плати та виплат, що порівнюються до заробітної плати, та не має інших обов'язань.

6.13. Податок на прибуток

Поточні витрати на сплату податку з основної діяльності розраховуються згідно вимог українського податкового законодавства.

Для цілей фінансової звітності поточні витрати з податку на прибуток коригуються на суми відстрочених податків, що виникають із-за наявності тимчасових різниць між балансовою вартістю активів та зобов'язань і їх вартістю, що обліковується для цілей оподаткування. За наявності такі коригування приводять, за необхідності, до відображення у звітності відстрочених податкових активів та відстрочених податкових зобов'язань.

Для визначення витрат з податку за основною діяльністю, а також з податку на прибуток від іншої діяльності, застосовується метод розрахунку зобов'язань по звіту про фінансовий стан. Сума активів і зобов'язань по відстроченому оподаткуванню розраховується на основі очікуваної ставки податку, яка повинна бути застосована в тих роках, коли сума тимчасових різниць може бути відшкодована або реалізована.

Відстрочені податкові активи визнаються лише в тих випадках, коли існує вірогідність того, що майбутньої суми прибутку до оподаткування буде досить для реалізації відстрочених податкових активів. На кожну дату складання звіту про фінансовий стан *Група* переоцінює невизнані відстрочені податкові активи. *Група* визнає раніше не визнаний відстрочений податковий актив тільки в частині, в якій існує вірогідність його реалізації при отриманні майбутніх прибутків, що підлягають оподаткуванню. І навпаки, *Група* зменшує балансову вартість відстроченого податкового активу у разі, коли зникає вірогідність повної або часткової реалізації такого активу в майбутніх прибутках.

У грудні 2010 року в Україні був прийнятий Податковий кодекс, який діє з січня 2011 року, а в частині податку на прибуток підприємств - з 1 квітня 2011 року. Новий Податковий кодекс передбачає, крім іншого, зближення бухгалтерського та податкового обліків.

Для розрахунку податку на прибуток від страхової діяльності застосовувались наступні ставки податку на прибуток:

з 1 квітня 2011 року по 31 грудня 2012 року - 3% від доходу у вигляді суми страхових платежів (страхових внесків, страхових премій), отриманих (нарахованих) страховиками-резидентами за договорами страхування, співстрахування та перестрахування ризиків на території України або за її

межами;

з 1 січня 2013 по 31 грудня 2014— Змінами, внесеними Законом № 5412 до ст. 156 Податкового кодексу, закріплено діючу систему оподаткування страховиків, тобто ставка податку на прибуток з «валових премій» становила 3 %. У цілях оподаткування до доходів від страхової діяльності разом зі страховими преміями за договорами страхування, перестрахування і співстрахування (зменшеними на перестраховальні платежі) включено низку інших страхових доходів, нарахованих страховиком при здійсненні страхової діяльності.

До таких доходів, зокрема, включено:

- суми винагород, належних страховику за укладеними договорами страхування, співстрахування, перестрахування; доходи від реалізації права регресної вимоги страховика до страхувальника або іншої особи, відповідальної за заподіяні збитки, в частині перевищення над виплаченими страховими відшкодуваннями;
- суми винагород, нарахованих страховиком за надання ним послуг сюрвейєра, аварійного комісара та аджастера, страхового брокера та агента; суми повернення частки страхових платежів за договорами перестрахування у разі їх дострокового припинення;
- винагороди і тантьєми за договорами перестрахування тощо.

Для розрахунку податку на прибуток від іншої діяльності застосовувалися наступні ставки податку на прибуток:

з 1 січня 2012 року до 31 грудня 2012 року	21%;
з 1 січня 2013 року до 31 грудня 2013 року	19%;
з 1 січня 2014 року до 31 грудня 2014 року	18%.

З 01.01.2015 року до Податкового кодексу внесено суттєві зміни щодо оподаткування прибутку від страхової діяльності.

Страхові компанії було переведено на загальну систему оподаткування за ставкою 18%, а також залишено, як складову частину податку на прибуток, податок на доходи від надходжень страхових премій за ставкою 3%. Тобто, страхові премії за договорами страхування фактично оподатковуються двічі: за ставкою 3% від валового надходження та за ставкою 18% у складі зароблених страхових премій.

Питання щодо коригування технічних резервів регуляторами (ДФС та Нацкомфінпослуг) не було урегульовано протягом 2015 року. Офіційних роз'яснень не було надано. Тому навіть при формуванні податкових різниць щодо поточного податку на прибуток за 2015 рік, страховики опинилися у стані невизначеності. Беручи до уваги нестабільність податкової політики держави, оцінка відстрочених податкових активів і зобов'язань щодо податку на прибуток *Групи* проводилась на основі суджень керівництва *Групи*, і базувалась на інформації, яка була в його розпорядженні на момент складання цієї фінансової звітності.

Питання щодо коригування математичних резервів та резервів належних страхових сум регуляторами (ДФС та Нацкомфінпослуг), як було задекларовано у змінах до Податкового кодексу, не було урегульовано протягом 2015 року. Офіційних роз'яснень не було надано. Тому навіть при формуванні розрахунку поточного податку на прибуток за 2015 рік страховики опинилися у стані невизначеності при розрахунку поточного податку на прибуток. Беручи до уваги нестабільність податкової політики держави, оцінка відстрочених податкових активів і зобов'язань проводилась на основі суджень керівництва Товариства, і базувалась на інформації, яка була в його розпорядженні на момент складання цієї фінансової звітності. На 31 грудня 2015 року відкладені податкові активи та відкладені податкові зобов'язання прийняті рівними нулю.

6.14. Операції в іноземній валюті

Операції в іноземних валютах перераховуються у гривні за курсами обміну, що діють на дату здійснення операції. Монетарні активи та зобов'язання, що номіновані в іноземних валютах на звітну дату, перераховуються у гривні за курсом обміну, що діє на цю дату. Прибутки або збитки від курсових різниць по монетарних статтях є різниця між амортизованою вартістю у функціональній валюті на початок періоду, скоригованою з урахуванням ефективного відсотка та платежів за період,

та амортизованою вартістю в іноземній валюті, перерахованій за курсом обміну на кінець звітного періоду. Курсові різниці, що виникають при перерахуванні, визнаються у прибутку або збитку. Немонетарні статті, які оцінюються за історичною собівартістю в іноземній валюті, перераховуються за курсом обміну, що діє на дату операції.

МСБО 21 розподіляє курсові доходи (витрати між звичайними доходами (витратами) та тими, що відносяться до іншого сукупного доходу та не передбачає розподіл курсових різниць на операційні та не операційні. МСБО 1 «Подання фінансової звітності» вимагає прибутки від курсових різниць подавати на нетто-основі та відображати у звіті про сукупний дохід окремою статтею. Але, враховуючи, що *Група* надає звітність за МСФЗ за формами, затвердженими Міністерством фінансів, було прийнято рішення відображати курсові різниці як доходи (витрати) від операційної різниці.

Так як незважаючи на те, що з березня 2014 року НБУ оголосив про перехід до режиму плаваючого валютного курсу, що призвело до знецінення національної валюти, в Україні спостерігається значний дефіцит надходження іноземної валюти, управлінський персонал вважає, що офіційні курси НБУ надають найкращі наближення до поточних обмінних курсів, що діють на звітну дату. Тобто, при підготовці цього фінансового звіту керівництво застосовує офіційні курси НБУ, отримані з офіційно опублікованих джерел для перерахунку операцій і залишків в іноземній валюті.

Курси обміну гривні, які були використані при підготовці цієї звітності наступні:

Валюта	31 грудня 2015 р.	31 грудня 2014 р.
Долар США	24,0006	15,768
Євро	26,2231	19,232
Російський рубль	0,0329	0,0303
<u>XAU</u>	25 440.7070 за 1 трійську унцію	18 827.6560 за 1 трійську унцію

6.15. Інші положення облікової політики. Вплив зміни облікової політики.

Вплив зміни облікової політики на події і операції, що відбуваються (відбувались) в Групі

Доцільність зміни того чи іншого положення облікової політики *Групи* встановлюється у разі:

- змін статутних вимог (тобто при внесенні змін до статуту Компанії);
- змін вимог органу, що затверджує стандарти бухгалтерського обліку (вносяться зміни чи доповнення до тих чи інших стандартів);
- зміни забезпечать достовірніше відображення подій або операцій у фінансовій звітності *Групи*.

Вплив зміни облікової політики на події й операції минулих періодів *Група* відображає у звітності шляхом:

- коригування сальдо нерозподіленого прибутку на початок звітного року;
- повторного надання порівняльної інформації стосовно попередніх звітних періодів;

Зміна облікової політики, вибір відображення впливу зміни на облікову політику *Групи* розкриває й обґрунтовує у примітках до фінансової звітності за поточний звітний період.

Облікова політика застосовується щодо подій і операцій з моменту їх виникнення.

Не є зміною облікової політики встановлення облікової політики для:

- подій або операцій, які відрізняються за змістом від попередніх подій або операцій;
- подій або операцій, які не відбувались раніше.

Якщо неможливо розрізнити зміну облікової політики та облікових оцінок, то це розглядається і відображається як зміна облікових оцінок.

Не є зміною облікової політики Групи зміна визначення облікових оцінок.

Облікова оцінка – це попередня оцінка, яка використовується *Групою* з метою розподілу витрат і доходів між відповідними звітними періодами. Вона може бути переглянута, якщо змінюються обставини, на яких вона ґрунтувалася, або отримано додаткову інформацію. Зміни облікових оцінок впливають тільки на майбутнє і не стосуються минулого.

Наслідки змін в облікових оцінках *Група* включає до тієї статті звіту про фінансові результати, яка раніше застосовувалась для відображення доходів або витрат, пов'язаних з об'єктом

такої оцінки, в тому періоді, в якому відбулася зміна, а також в наступних періодах, якщо зміна впливає на ці періоди.

Внесення змін до облікової політики, що стосуються майбутніх періодів, застосовуються з початку нового звітного періоду, і оформлюється відповідним наказом про внесення змін до облікової політики.

У випадках, коли *Група* розпочинає здійснювати нові операції, або у випадку змін окремих законодавчих норм, введення положень з обліку, яких *Група* не могло передбачити заздалегідь, зміни в облікову політику можуть бути внесені протягом звітного періоду (року) і застосовуватися *Групою* з дати затвердження таких змін.

Керівництво вважає, що декларуючи перехід до складання фінансової звітності за МСФЗ з 01.01.2012 року та керуючись Законом № 3332 — Закон України від 12.05.2011 р. № 3332-VI «Про внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» для складання консолідованої фінансової звітності *Групи* у звітному періоді здійснювала відповідні послідовні процедури із застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності (за текстом — МСФЗ), якщо вони не суперечать Закону «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні».

7. ІСТОТНІ ОБЛІКОВІ СУДЖЕННЯ. ОЦІНКИ І ПРИПУЩЕННЯ

При підготовці консолідованої фінансової звітності згідно з МСФЗ керівництво *Групи* повинно робити оцінки та припущення, які мають вплив на відображені суми активів та зобов'язань, розкриття умовних активів та зобов'язань на дату підготовки фінансової звітності згідно з МСФЗ та відображені суми доходів та витрат протягом звітного періоду. Фактичні результати можуть відрізнятися від таких оцінок. Оцінки, покладені в основу припущення, постійно переглядаються. Зміни бухгалтерських оцінок визнаються у тому періоді, в якому вони відбуваються, а також в інших майбутніх періодах.

Оцінка зобов'язань за договорами страхування

Технічні резерви

Резерв незароблених премій.

Група розраховує **резерв незароблених премій** (UPR) методом 1/365 за договорами страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів, як передбачено Законом України «Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів» від 01.07.2004 р. №1961-IV зі змінами та доповненнями.¹

За іншими видами страхування, які здійснює *Група*, розрахунок резервів незароблених премій здійснюється за методом $\frac{1}{4}$, що передбачено Законом України «Про страхування» та Правилами формування, обліку та розміщення страхових резервів за видами страхування, іншими, ніж страхування життя, від 17.12.2004р. № 3402 зі змінами та доповненнями.

У звітності для національного регулятора *Група* відображає цей резерв із застосуванням коефіцієнта **0,8**, що допускається національними законодавчо-нормативними актами. Визнання зобов'язань за договором зазвичай починається з дати підписання, але якщо зобов'язання за контрактом починаються пізніше дати підписання, *Група* визнає свої зобов'язання з дати початку покриття ризиків за договором, що повністю відповідає вимогам Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку.

Резерв заявлених збитків

Резерв заявлених збитків (RBNS) розраховується журнальним методом на підставі оцінки зобов'язань за кожним зверненням окремо.

Збитки визнаються та резерв нараховується за першим зверненням застрахованої особи. Сума резерву визначається на підставі інформації, отриманої від страховальника (застрахованої особи). Остаточний розмір збитку уточнюється зарезультатами експертизи або за іншими документами, що його посвідчують.

З огляду на політику щодо визнання збитків, *Група*, як правило, використовує найвищу оцінку збитку при формуванні резерву заявлених збитків (RBNS) за всіма видами страхування, з

огляду на те, що не всі збитки підтверджені експертизою на звітну дату, а отже оцінка є більш пруденційальною.

Резерв збитків, які виникли, але не заявлені.

Методи та використані припущення

Резерв збитків які виникли, але не заявлені (IBNR), розраховується за договорами ОСЦПВВНТЗ на кожну звітну дату за методом Борнхуеттера-Фергюссона.

Резерв витрат на врегулювання збитків

Група використовує припущення, що розмір витрат на врегулювання не перевищує 3% від розміру резерву.

На кожну звітну дату Група здійснює тестування достатності сформованих технічних резервів для майбутніх страхових випадків запоточними договорами (LAT). При проведенні тесту на достатність використовується краща оцінка, а отже враховуються всі коригування резервів, зроблені актуарієм. На основі цих резервів формується оцінка щодо рівня збитковості видів страхування, та оцінка майбутніх грошових потоків, за усіма чинними на звітну дату договорами.

Тест проводиться на рівні агрегації за кожним видом страхування, так як кожен вид страхування в Групі портфелем однорідних ризиків з подібними характеристиками щодо ризику. Це означає, що навіть якщо сукупний результат тесту виявиться профіцитом, URR все одно буде визнаватися на рівні кожного виду страхування окремо.

Резерв коливання збитковості

Відповідно до МСФЗ 4 цей резерв не відноситься до технічних страхових резервів. Його формування передбачено національним законодавством за ОСЦПВВНТЗ. Товариство дотримувалося цих вимог щодо оцінки формування цього виду резерву. Резерв відображається у звіті про фінансовий стан у власному капіталі у складі інших резервів. Його збільшення (зменшення) коригується збільшенням (зменшенням) нерозподіленого прибутку.

Резерв катастроф

Страховики, які отримали в установленому порядку ліцензії на проведення обов'язкового страхування цивільної відповідальності за ядерну шкоду та є членами Ядерного страхового пулу, зобов'язані формувати та розмішувати технічні резерви за цим видом страхування згідно з Порядком і правилами формування, розміщення та обліку страхових резервів з обов'язкового страхування цивільної відповідальності за ядерну шкоду, затвердженими розпорядженням Держфінпослуг від 13 листопада 2003 року № 123, зареєстрованими в Міністерстві юстиції України 02 грудня 2003 року за № 1107/8428. Згідно МСФЗ 4 цей резерв також не відноситься до технічних страхових резервів. Резерв відображається у звіті про фінансовий стан у власному капіталі у складі інших резервів. Його збільшення (зменшення) коригується збільшенням (зменшенням) нерозподіленого прибутку.

Можливість знецінення грошових коштів та їх еквівалентів

Суттєве погіршення економічної ситуації в Україні, продовження девальвації української гривні, нестача ліквідних коштів в банківському секторі, непрогнозований процес нагляду за банківським сектором призводять до суттєвої невизначеності оцінок щодо можливості відшкодування депозитів, коштів на поточних рахунках та еквівалентів грошових коштів у банківських установах. Тобто, у разі, якщо банки не зможуть повернути гроші та їх еквіваленти та кошти по депозитах після 31 грудня 2015 року, необхідно буде відобразити в обліку додаткові збитки від знецінення. Тому Група свідомо використовує більш короткі терміни депозитних вкладів та розміщення коштів у найбільш надійних банках, навіть за умови втрати можливого додаткового доходу та оцінює справедливую вартість грошових коштів та їх еквівалентів за їх теперішньою вартістю.

Зобов'язання за страховими резервами з стархування життя

Оцінка зобов'язань за договорами страхування життя потребує застосування професійного судження та є суттєвою обліковою оцінкою у фінансовій звітності *Групи*.

Зобов'язання за договорами страхування життя базуються або на поточних припущеннях, або на припущеннях, встановлених на початку терміну договору, що відображають найкращу оцінку на цей час і збільшуються з запасом на ризик і несприятливі відхилення. Всі договори страхування підлягають тестуванню зобов'язань на адекватність, що відображає кращу поточну оцінку керівництвом майбутніх грошових потоків.

Страхові резерви включають резерв довгострокових зобов'язань (математичні резерви) та резерв належних виплат страхових сум.

Резерв довгострокових зобов'язань (математичні резерви)

До складу довгострокових зобов'язань (математичних резервів) входять резерви нетто-премій та резерви бонусів. Для розрахунку математичних резервів використовується актуарний метод оцінки загальної суми зобов'язань з виплат окремо за кожним договором страхування життя. Цей метод припускає облік очікуваних грошових потоків страхових премій та виплат за страховими випадками. Ці грошові потоки дисконтуються за допомогою ставки дисконтування, яка є частиною базису розрахунку резервів зі страхування життя. Резерв бонусів розраховується як сучасна актуарна вартість додаткових зобов'язань, прийнятих Страховиком у відповідності до законодавства за результатами нарахованого та розподіленого додаткового інвестиційного доходу за всіма чинними договорами страхування.

Резерви належних виплат страхових сум

Резерв належних виплат страхових сум складається з резерву заявлених, але не врегульованих збитків та може включати пов'язані з ними очікувані витрати на відшкодування збитків. Резерв збитків, що виникли, але не заявлені, не формується.

Оцінка фінансових інвестицій

Справедлива вартість інвестицій в ПАТ ЗНВКІФ «БРОКБІЗНЕС» та ПВІФ НВЗТ "Капітал"

Управлінський персонал *Групи* оцінює справедливу вартість інвестицій на основі моделі дисконтованої вартості грошових потоків та методу доданої економічної вартості, що включає ряд припущень. При визначенні справедливої вартості використовується ставка дисконтування, визначена з урахуванням ризиків емітента.

Для оцінки справедливої вартості *Група* використовує по мірі можливості дані, отримані з відкритих ринкових джерел. У разі нашого емітента справедлива вартість розглядається за ієрархією 3 рівня - вхідні дані щодо активу, які не ґрунтуються на наявних ринкових даних. Оцінка справедливої вартості має апроксимувати ціну, яка була б отримана при продажу активу у ході звичайної операції між учасниками ринку на дату оцінки. Однак у зв'язку з невизначеністю та використанням суб'єктивних суджень справедлива вартість не повинна розглядатися як вартість, що може бути реалізована при негайному продажу активу.

Справедлива вартість інших фінансових інвестицій

Оцінки справедливої вартості інших фінансових інвестицій проводились на підставі котировок ПАТ «УКРАЇНСЬКА БІРЖА» <http://www.ux.ua>.

Створення поточних забезпечень

- ***Забезпечення виплат відпусток***
- ***Забезпечення виплат за судовими позовами, які можливо оцінити.***

Справедлива вартість об'єкта інвестиційної нерухомості

Інвестиційна нерухомість була переоцінена із залученням професійного оцінювача. Згідно Звіту про оцінку майна від 17.06.2014, наданого незалежним експертом ПП Манжос О.А. (сертифікат суб'єкта оціночної діяльності № 15171/13 виданий 16.09.2013р. Фондом державного майна України), справедлива вартість об'єкта інвестиційної нерухомості склала 1339 тис.грн.

У 2015 році Керівництво не переоцінювало балансову вартість інвестиційної нерухомості, так як проведений аналіз ринкових цін на аналогічні об'єкти нерухомого майна суттєво не змінилися протягом звітного року. Тому прийнято рішення за справедливую вартість інвестиційної нерухомості вважати балансову на звітну дату.

8. НОВІ СТАНДАРТИ ТА ТЛУМАЧЕННЯ

Деякі нові стандарти, зміни до стандартів та тлумачення ще не є чинними на 31 грудня 2015 р. і не застосовувалися при підготовці цієї фінансової звітності. Керівництво *Групи* планує застосувати ці стандарти, зміни та тлумачення, коли вони набудуть чинності.

З числа цих стандартів, змін, тлумачень на діяльність Товариства можуть вплинути такі:

МСФЗ 9 «Фінансові інструменти», що замінює діючі інструкції та вимоги МСБО 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка». МСФЗ 9 містить переглянуті інструкції з питань класифікації та оцінки фінансових інструментів, включаючи нову модель очікуваних кредитних втрат для підрахунку знецінення фінансових активів, а також нові загальні вимоги щодо обліку операцій з хеджування. До нього перенесені інструкції з питань визнання та припинення визнання фінансових інструментів, які раніше містилися у МСБО 39.

МСФЗ 9 чинний для річних періодів, що починаються 1 січня 2018 р. або пізніше, і при цьому суб'єкт господарювання має право на його дострокове застосування. *Група* розуміє, що новий стандарт вносить багато змін до обліку фінансових інструментів і може значно вплинути на фінансову звітність *Групи*. *Група* не має наміру застосовувати цей стандарт достроково. Тому вплив змін буде проаналізовано по мірі випуску нових редакцій стандарту.

МСФЗ 15 «Виручка за контрактами з клієнтами» встановлює принципи необхідності визнання та моменту визнання доходу від реалізації продукції (товарів, послуг, робіт). Він замінює чинні інструкції з питань визнання доходу від реалізації, які зараз містяться у МСБО 18 «Визнання доходу», МСБО «Будівельні контракти» та КТМФЗ 13 «Програми лояльності клієнта».

Цей стандарт вдосконалює процедури розкриття доходу, містить інструкції щодо методів визнання операцій, раніше не врегульованих у повному обсязі, і вдосконалює інструкції з визнання доходів за договорами з кількома складовими.

МСФЗ 15 чинний для річних періодів, що починаються 1 січня 2017р. та не відноситься до послуг, що надаються зі страхування, які регулюються МСФЗ 4 «Страхові контракти».

З 1 січня 2016 року або після цієї дати, застосовуються зміни до наступних стандартів: Виправлення до МСФЗ 11 «Спільна діяльність» щодо придбання часток у спільних операціях.

Зміни до МСБО 16 «Основні засоби» та зміни до МСБО 38 «Нематеріальні активи», що встановлюють, що «дохідний» метод амортизації є неприйнятним.

Зміни до МСБО 27 «Окрема фінансова звітність» згідно яким суб'єкту господарювання надається можливість оцінки інвестицій за методом участі в капіталі при складанні окремої звітності.

Зміни до МСБО 1 «Подання фінансової звітності» уточнюють формат подання іншого сукупного доходу.

Зміни в МСБО 28, МСФЗ 10 «Консолідована фінансова звітність», МСФЗ 12 «Розкриття інформації про частки участі в інших суб'єктах господарювання». Стислий опис змін: якщо материнська компанія (інвестиційний суб'єкт господарювання) оцінює вкладення в дочірні підприємства за справедливою вартістю через прибуток/збиток, вона звільняється від консолідації.

Група не оцінювало вплив наведених змін.

Основні принципи облікової політики, викладені вище, застосовувалися послідовно при складанні цієї фінансової звітності.

РОЗКРИТТЯ ПОКАЗНИКІВ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ТА ІНШІ ПОЯСНЕННЯ

9. ГРОШОВІ КОШТИ ТА ЇХ ЕКВІВАЛЕНТИ

9.1 Короткострокові депозити в банках

тис. грн.

Валюта	За рік, що закінчився 31.12.15р.	За рік, що закінчився 31.12.14р.
UAH	18 190	29 266
USD	46 842	41 014
EUR	7 566	1 510
Всього	72 598	71790

9.2 Грошові кошти на поточних рахунках та їх еквіваленти

тис. грн.

Валюта	За рік, що закінчився 31.12.15р.	За рік, що закінчився 31.12.14р.
UAH	5719	6640
RUB	22	187
USD	18 845	10 517
EUR	212	3 944
<u>XAU</u>	781	1 164
Всього	25621	22452

9.3 Грошові кошти в дорозі

тис. грн.

Валюта	За рік, що закінчився 31.12.15р.	За рік, що закінчився 31.12.14р.
UAH		
RUB		
USD		24
EUR		
Всього	0	24

Нижче у таблиці подано зведену інформацію щодо депозитів в банках за кредитною якістю на основі рейтингів за національною шкалою, наданих рейтинговим агентством «Кредит-Рейтинг».

тис.грн.

	За рік, що закінчився 31.12.15р.	За рік, що закінчився 31.12.14р.
<i>Не прострочені і не знецінені</i>		
- рейтинг uaA- та вище	66448	55290
- рейтинг uaBBB	6 150	16 500
- рейтинг uaBB	0	0
не мають рейтинг за нац.шкалою	0	0
Всього депозитів в банках	72598	71790

Протягом 2015 року процентна ставка за банківськими депозитами в гривнях складала 6%-24,5% річних в залежності від дати розміщення та погашення депозитів. Процентна ставка за депозитами в доларах США складала 1%-11%.

Група складає звіт про рух грошових коштів за прямим методом відповідно з вимогами МСБО 1 та МСБО 7.

Основним джерелом надходжень коштів від операційної діяльності є надходження страхових платежів від страхувальників за договорами страхування. Надходження коштів від інвестування коштів страхових резервів Група отримує від відсотків за депозитними договорами та відображає їх

в розділі руху коштів від інвестиційної діяльності. Основними напрямом відтоку грошових коштів є страхові виплати (операційна діяльність). Надходжень від фінансових операцій не було.

10. ФІНАНСОВІ ІНВЕСТИЦІЇ

Всього фінансових інвестицій наявних для продажу, які обліковуються за справедливою вартістю, що оцінюється за біржовими котируваннями

тис. грн.

	Вид ЦП	Справедлива вартість	
		На 31.12.2015	На 31.12.2014
Всього:	акції	22 414	26 245
Зміна справедливої вартості за 2015		-3 831	-

Оцінки справедливої вартості інших фінансових інвестицій проводились на підставі котировок ПАТ «УКРАЇНСЬКА БРЖА» <http://www.ux.ua>

Всього фінансових інвестицій в дочірні та асоційовані підприємства:

тис.грн.

	Вид ЦП	Справедлива вартість	
		На 31.12.2015	На 31.12.2014
Всього:		75031	85172
	акції	72 639	81 072
	інвестиційні сертифікати	2 392	4 100
Зміна справедливої вартості		-10141	4990

Управлінський персонал *Групи* не має наміру щодо продажу вказаних цінних паперів, але згідно із термінологією, що застосовано МСФО 39, інвестиції, що не можуть бути класифіковані в інші портфелі мають обліковуватись саме в портфелі для продажу.

11. ОСНОВНІ ЗАСОБИ, НЕМАТЕРІАЛЬНІ АКТИВИ. ІНВЕСТИЦІЙНА НЕРУХОМІСТЬ

Основні засоби на 31 грудня 2015 року та на 31 грудня 2014 року представлені таким чином:

Основні засоби

2014

тис.грн.

Групи основних засобів	Залишок на 31.12.2013 р.		Надійшло за 2014 рік	Переоцінка (дооцінка +, уцінка -)		Вибуло за 2014 р.		Нараховано амортизації за рік	Втрачено від зменшення корисності	Інші зміни за 2014 рік		Залишок на 31.12.2014р.	
	первісна (переоцінена) вартість	Знос		первісної (переоціненої) вартості	зносу	первісна (переоцінена) вартість	знос			первісної (переоціненої) вартості	знос у	первісна (переоцінена) вартість	знос
1	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Будинки, споруди та передавальні пристрої	30592	2408						1538				30592	3946
Машини та обладнання	1747	432	4			288	33	58				1463	457
Транспортні засоби	3850	3513				2	6	141				3848	3648

Інструменти, прилади, інвентар (меблі)	2620	1800	17			26	26	432				2611	2206
Інші основні засоби	4643	4227	16			160	146	140				4499	4221
Разом	43452	12380	37	0	0	476	211	2309	0	0	0	43013	14478

2015

тис.грн.

1	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Будинки, споруди та передавальні пристрої	30 592	3946	0	0	0	0	0	1537	0	0	0	30592	5483
Машини та обладнання	1463	457	64	0	0	9	9	53	0	0	0	1518	501
Транспортні засоби	3848	3648	0	0	0	598	598	39	0	0	0	3250	3089
Інструменти, прилади, інвентар (меблі)	2611	2206	25	0	0	71	71	380	0	0	0	2565	2515
Інші основні засоби	4499	4221	22	0	0	163	153	69	0	0	0	4358	4137
Разом	43013	14478	111	0	0	841	831	2078	0	0	0	42283	15725

Нематеріальні активи

2014 р.

тис.грн

1	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Права на об'єкти промислової власності	79	40						8				79	48
Авторське право та суміжні з ними права	1077	829				42	42	51				1035	838
Інші нематеріальні активи	686	41	304					61				990	102
Разом	1842	910	304	0	0	42	42	120	0	0	0	2104	988

2015р.

тис.грн.

1	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Права на об'єкти промислової власності	79	48				20	20	8				59	36
Авторське право та суміжні з ними права	1035	838	3			90	70	1			93	948	864
Інші нематеріальні активи	990	102	29			6	6	93				1013	187
Разом	2104	988	32	0	0	116	96	102	0	0	93	2020	1087

Інвестиційна нерухомість

Після первісного визнання інвестиційна нерухомість відображається за переоціненою вартістю, яка являє собою справедливу вартість на дату переоцінки та визначається на основі ринкових даних за допомогою професійних незалежних оцінювачів, за вирахуванням накопичених у подальшому

збитків від знецінення.

Інвестиційна нерухомість була переоцінена із залученням професійного оцінювача. Згідно Звіту про оцінку майна від 17.06.2014, наданого незалежним експертом ПП Манжос О.А. справедлива вартість об'єкта інвестиційної нерухомості склала 1339 тис.грн.

У 2015 році *Група* не переоцінювала балансову вартість інвестиційної нерухомості, так як проведений аналіз ринкових цін на аналогічні об'єкти нерухомого майна суттєво не змінилися протягом звітного року.

Тому за справедливую вартість інвестиційної нерухомості визнано балансову на звітну дату, що становить 1339 тис.грн.

Станом на звітну дату відсутні обмеження щодо можливості отримання прибутку від нерухомості, а також суттєві зобов'язання щодо реконструкції інвестиційної нерухомості.

12. ЗАЛИШОК КОШТІВ У ЦЕНТРАЛІЗОВАНИХ СТРАХОВИХ РЕЗЕРВНИХ ФОНДАХ

тис.грн.

	2015 р.		2014 р.	
	Вартість придбання	Справедлива вартість	Вартість придбання	Справедлива вартість
Внесок до МТСБУ	6458	6458	6157	6157
Всього	6458	6458	6157	6157

13. ДЕБІТОРСЬКА ЗАБОРГОВАНІСТЬ ТА ПОТОЧНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ

Дебіторська заборгованість станом на 31.12.2015 року та на 31 грудня 2014 року включає:

тис.грн.

	На 31.12.2015 р.	На 31.12.2014р.
Дебіторська заборгованість за страховою діяльністю	7 120	6575
Дебіторська заборгованість за виданими авансами	9945	8938
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	2005	68
Дебіторська заборгованість за нарахованими доходами	790	775
Інша поточна дебіторська заборгованість	11 115	751

Кредиторська заборгованість станом на 31.12.2015 року та на 31 грудня 2014 року включає:

тис.грн.

	На 31.12.2015 р.	На 31.12.2014р.
Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	896	491
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	56	3 561
В т.ч. Поточна заборгованість з податку на прибуток	56	3 549
Поточна кредиторська заборгованість за	1198	1 008

одержаними авансами		
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	4 130	4 781
Поточні забезпечення	1 460	0
Інша поточна кредиторська заборгованість	23375	21276

Поточні забезпечення станом на 31.12.2015р. включають в себе:

Забезпечення виплат відпусток – 1 056 тис. грн.

Забезпечення інших виплат і платежів – 404 тис. грн..

14. РОЗКРИТТЯ ІНФОРМАЦІЇ ПРО СУМИ КУРСОВИХ РІЗНИЦЬ

	2015 р.	2014 р.
Суми курсових різниць, визнаних у прибутку та збитку нетто	29 583	16 909
Суми чистих курсових різниць, визнаних в іншому сукупному прибутку та накопичені у статтях власного капіталу	-	-

15. ВІДСТРОЧЕНІ ПОДАТКОВІ АКТИВИ ТА ЗОБОВ'ЯЗАННЯ

Визнані активи та пасиви по відстроченому оподаткуванню

На 31.12.2015р. *Група* оцінює відстрочені податкові активи та відстрочені податкові зобов'язання рівними нулю.

16. ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ

16.1. Інформація про сформований статутний капітал

Статутний капітал станом на 31 грудня 2015 року та 31.12.2014 року представлений таким чином:

	На 31.12.2015р.			На 31.12.2014р.		
	Кількість акцій	Частка, %	Сума, тис.грн	Кількість акцій	Частка, %	Сума, тис.грн
Акціонер 1	183572	50%	25 700	183572	50%	25 700
Акціонер 2	36346	9,9%	5 089	36346	9,9%	5 089
Акціонер 3	35980	9,8%	5 037	35980	9,8%	5 037
Акціонер 4	35980	9,8%	5 037	35980	9,8%	5 037
Акціонер 5	35981	9,8%	5 037	35981	9,8%	5 037
Акціонер 6	7343	2%	1 028	7343	2%	1 028
Акціонер 7	31942	8,7%	4 472	31942	8,7%	4 472
Всього:	367 144	100%	51 400	367 144	100%	51 400

Зареєстрований і повністю сплачений статутний капітал *Групи* на 31.12.2015 року складає 51 400 тис. грн. і складається з 367 144 простих акцій номінальною вартістю 140 грн. за 1 акцію.

Усі акції мають рівні права голосу, права на отримання дивідендів та повернення капіталу.

У поточному році було нараховано та виплачено дивіденди відповідно до рішення ЗЗА від 27 квітня 2015р.

16.2. Резервний капітал

Відповідно до вимог Закону України «Про акціонерні товариства» резервний капітал формується у розмірі не менше ніж 15 % статутного капіталу товариства шляхом щорічних відрахувань від чистого прибутку товариства або за рахунок нерозподіленого прибутку. До досягнення встановленого статутом розміру резервного капіталу розмір щорічних відрахувань не може бути меншим ніж 5 % суми чистого прибутку товариства за рік.

Дочірнє підприємство, в зв'язку з відсутністю нерозподіленого прибутку в 2011 році резервний капітал не формувало та розподіл чистого прибутку станом на 31.12.12 р. не проводило.

тис.грн.

	На 31.12.2015р.	На 31.12.2014р.
Резервний капітал	5 346	5 346

16.3. Нерозподілений прибуток

тис.грн.

	На 31.12.2015 р.	На 31.12.2014р.
Загальна сума нерозподіленого прибутку	84 116	93 492
	За 2015 р.	За 2014 р.
Чистий прибуток за період	-1 725	62 439
	В 2015р.	В 2014 р.
Виплачено дивідендів	Нараховано та виплачено 5 545	Нараховано та виплачено 36 535

Зменшення нерозподіленого прибутку на 1 608 тис.грн. на 31.12.2015 р. відбулося за рахунок перерахунку інших резервів (резерв коливання збитковості за обов'язковим страхуванням цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів та резерву катастроф), що обліковуються у складі власного капіталу.

Зменшення нерозподіленого прибутку на 1 517 тис.грн. на 31.12.2014 р. відбулося за рахунок перерахунку інших резервів (резерв коливання збитковості за обов'язковим страхуванням цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів), що обліковуються у складі власного капіталу.

16.4. Капітал в дооцінках

тис.грн.

	На 31.12.2015р.	На 31.12.2014р.
Переоцінка основних засобів та нематеріальних активів	83	83

16.5. Інші резерви

Рядок «Інші резерви» у капіталі включає всі інші компоненти капіталу, які не показуються окремо у складі капіталу (інші резерви у капіталі). Згідно із законодавством має бути зобов'язана створеним резерв коливання збитковості та резерв катастроф (резерви вирівнювання).

Група розраховує суми цих резервів відповідно до вимог чинного законодавства та відповідних нормативних актів, і відображає їх у складі інших резервів у капіталі як розподіл нерозподіленого прибутку, а не як витрати у звіті про сукупні доходи. Будь-яке використання цих резервів показується як переведення з категорії інших резервів у капіталі до категорії нерозподіленого прибутку. Резерв коливання збитковості та резерв катастроф, відображені у капіталі, не підлягають перевірці адекватності зобов'язань.

Станом на 31.12.2015 року резерви складають 11 137 тис.грн., у т.ч.:

9 455 тис.грн. –резерв катастроф;
1 682 тис.грн. – резерв коливань збитковості.
Станом на 31.12.2014 року резерви склали 9 529 тис.грн., у т.ч.:
6820 тис.грн. –резерв катастроф;
2709 тис.грн. – резерв коливань збитковості.

17.ВАЛОВА СУМА ОТРИМАНИХ ДОХОДІВ ВІД ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Валова сума отриманих доходів протягом 2015 та 2014 рр. представлена таким чином:

	За 2015 р.	За 2014 р.
Дохід від реалізації послуг зі страхування (зароблені страхові платежі)	105 816	127 090
Суми, повернуті від реалізації регресних вимог	3 347	2 813
Інші операційні доходи	30 675	22 137
Всього	139 838	152 040

Чисті суми страхових премій з страхування життя за рік, що закінчився 31 грудня 2015 року представлені наступним чином:

	За договорами страхування, якими передбачено досягнення застрахованою особою визначеного договором віку	За іншими договорами накопичувального страхування	За договорами страхування життя лише на випадок смерті	За іншими договорами страхування життя	Усього
Валові премії	6	322	60	1281	1669
Страхові премії, передані у перестрахування	-	(23)	(15)	(113)	(151)
Чиста сума страхових премій	6	299	45	1168	1518

Чисті суми страхових премій з страхування життя за рік, що закінчився 31 грудня 2014 року представлені наступним чином:

	За договорами страхування, якими передбачено досягнення застрахованою особою визначеного договором віку	За іншими договорами накопичувального страхування	За договорами страхування життя лише на випадок смерті	За іншими договорами страхування життя	Усього
Валові премії	4	400	48	1861	2313
Страхові премії, передані у перестрахування	-	(28)	(25)	(629)	(682)
Чиста сума страхових премій	4	372	23	1232	1631

18. ДОХОДИ ВІД ІНВЕСТИВАННЯ КОШТІВ СТРАХОВИХ РЕЗЕРВІВ

тис.грн.

	2015 р.	2014 р.
Доходи від інвестування коштів страхових резервів отримувалися як процентні доходи від розміщення коштів на депозитних рахунках	8 645	9 269

19. ЧИСТІ СТРАХОВІ ВИПЛАТИ ТА ВІДШКОДУВАННЯ

За 2015 та 2014рр. склали:

Договори страхування не життя

тис.грн.

	За 2015 р.	За 2014 р.
Чисті виплати страхових відшкодувань	44 486	32 742

Договори страхування життя

тис. грн.

	2015 рік	2014 рік
Викупні суми при розірванні договорів страхування життя	380	457
Збитки по дожиттю	1034	19
Збитки за іншими договорами страхування життя	128	164
Всього страхових виплат	1542	640
Частка виплат по ризиковим складовим, компенсовані перестраховиками	(95)	(127)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	1447	513

20. АДМІНІСТРАТИВНІ ВИТРАТИ ТА ІНШІ ОПЕРАЦІЙНІ ВИТРАТИ

Адміністративні та інші операційні витрати протягом 2015 та 2014 рр. включали:

тис.грн.

Витрати	За 2015 р.	За 2014 р.
Матеріальні затрати	2 087	1 223
Витрати на оплату праці	8 887	6 988
Відрахування на соціальні заходи	3 007	2 359
Амортизація	2 180	2 443
Витрати з оренди	2094	2113
Послуги зв'язку	335	358
Послуги банків	596	523
Консультаційні та юридичні послуги	22 194	17 079
Витрати на відрядження та представницькі	94	151
Обслуговування програмного забезпечення	2 804	3 261
Податки	137	10
Професійні послуги	3704	2648

Послуги охорони	205	206
Інші витрати	66 595	47 890
Всього	114 919	87 252

21. ДОХОДИ (ВИТРАТИ) ВІД ЗМІНИ ІНШИХ СТРАХОВИХ РЕЗЕРВІВ

тис.грн.

	2015р.	2014р.
Витрати від зміни інших страхових резервів	-5708	-1673

22. ВИТРАТИ НА ЗБУТ

тис.грн.

	2015р.	2014р.
Витрати, пов'язані з укладанням та пролонгацією договорів страхування (аквізиційні витрати)	17 312	14 299
Інші витрати на збут	3 289	2 084
Всього:	20 601	16 383

23. ПІДПИСАНІ СТРАХОВІ ПРЕМІЇ

Загальний обсяг надходжень страхових платежів за 2015 рік склав:

- крім страхування життя : 118525 тис грн. порівняно з 2014р.- 125 706 тис. грн.
- валові премії з страхування життя : 1 669 тис. грн. порівняно з 2014р – 2 313 тис. грн.

тис.грн.

<i>Види страхування</i>	<i>Страхова премія з урахуванням припинень 2015 рік</i>	<i>Страхова премія з урахуванням припинень 2014 рік</i>	<i>Зміни за період</i>
за добровільними договорами:			
Медичне страхування (безперервне страхування здоров'я)	2 340	1 307	1 033
Страхування наземного транспорту (крім залізничного)	46 482	36903	9 579
Страхування вантажів та багажу (вантажобагажу)	5287	4606	681
Страхування від вогневих ризиків та ризиків стихійних явищ	9028	9468	-440
Страхування майна (іншого, ніж передбачено графами 7 - 12)	8136	9 096	-960
Страхування сільськогосподарської продукції	1 843	18 782	-16 939
Страхування відповідальності перед третіми особами (іншої, ніж передбачена пунктами 12 - 14 цієї статті)	3 727	12423	-8 696
Інше	6 060	8 659	-2 599
Валові надходження страхових платежів	82 903	101 244	-18 341

за обов'язковими договорами :			
Страховання цивільної цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (за звичайними договорами)	26479	20089	6 390
Страховання цивільної відповідальності оператора ядерної установки за ядерну шкоду, яка може бути заподіяна внаслідок ядерного інциденту	5984	2108	3 876
Авіаційне страхування цивільної авіації	988	395	593
Інше	2 171	1 870	301
Валові надходження страхових платежів	35622	24462	11 160

Страховання моторних ризиків – Каско, Добровільне страхування цивільної відповідальності власників наземного транспорту, Обов'язкове страхування цивільної відповідальності власників наземного транспорту, Страхування нещасних випадків на транспорті. Цей портфель зараз є основним напрямком, в якому працює Товариство і який показує позитивну динаміку збільшення портфелю. Найбільше зростання премії у 2015 році:

31% у страхуванні цивільної цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (за звичайними договорами)

26% у страхуванні наземного транспорту – Каско.

Збільшення премії в даному класі спричинили:

- розробка нових продуктів, що відповідають ринковим змінам;
- баланс ціни і якості продуктів страхування;
- ефективна процедура поновлення договорів;
- тісна співпраця з брокерами і агентами;
- ефективна система управління ризиками.

Страховання майнових ризиків – Вогневі ризики, Страхування оселі та Страхування будівельно-монтажних ризиків. В 2015 році ми можемо спостерігати валовий зпад портфелю в порівнянні з 2014 роком. Портфель залишається прибутковим за рахунок високих міжнародних стандартів андеррайтингу, яких прийнято дотримуватися згідно внутрішньої політики Товариства.

Страховання вантажів та багажу (вантажобагажу) – портфель у 2015 році збільшився на 14,7% в порівнянні з 2014 роком за рахунок залучення декількох нових клієнтів з різними програмами перевезень та збільшенням страхових сум.

2015 рік характеризувався посиленням конкуренції на ринку.

Щодо моторного портфелю, то він показав в 2015 році зріс в порівнянні з 2014 роком, завдяки залученню нових агенцій з портфелями ризиків, що відповідають прийнятій політиці.

Чисті суми страхових премій з страхування життя за рік, що закінчився 31 грудня 2015 року представлені наступним чином:

					тис. грн.
	За договорами страхування, якими передбачено досягнення застрахованою	За іншими договорами накопичувального страхування	За договорами страхування життя лише на випадок смерті	За іншими договорами страхування життя	Усього

	особою визначеного договором віку				
Валові премії	6	322	60	1281	1669
Страхові премії, передані у перестрахування	-	(23)	(15)	(113)	(151)
Чиста сума страхових премій	6	299	45	1168	1518

Чисті суми страхових премій з страхування життя за рік, що закінчився 31 грудня 2014 року
представлені наступним чином:

тис. грн.

	За договорами страхування, якими передбачено досягнення застрахованою особою визначеного договором віку	За іншими договорами накопичувального страхування	За договорами страхування життя лише на випадок смерті	За іншими договорами страхування життя	Усього
Валові премії	4	400	48	1861	2313
Страхові премії, передані у перестрахування		(28)	(25)	(629)	(682)
Чиста сума страхових премій	4	372	23	1232	1631

Завдяки якісному продукту та ефективній системі врегулювання збитків *Група* утримує свої
позиції в пріоритетах основних постачальників бізнесу (агенти, брокери) та контролює прийнятну
збитковість та прибутковість портфелю.

24. ТЕХНІЧНІ РЕЗЕРВИ СТРАХОВИКА

Сформовані на 31.12.2015 року технічні резерви

тис. грн.

	Сума, тис.грн.		Сума, тис.грн.
Резерви незароблених премій	39 964	Частка перестраховиків в резервах незароблених премій	3 103
Резерв заявлених, але не виплачених збитків	13 898	Частка перестраховиків в резервах заявлених, але не виплачених збитків	0
Резерв збитків, які виникли, але не заявлені	2 534	Частка перестраховиків в резервах збитків, які виникли, але не заявлені	0
Всього:	56 396	Всього:	3 103

Сформовані на 31.12.2014 року технічні резерви

тис. грн.

	Сума, тис.грн.		Сума, тис.грн.
Резерви незароблених премій	38 041	Частка перестраховиків в резервах незароблених премій	3 691
Резерв заявлених, але не	8 784	Частка перестраховиків в	0

виплачених збитків		резервах заявлених, але не виплачених збитків	
Резерв збитків, які виникли, але не заявлені	1 940	Частка перестраховиків в резервах збитків, які виникли, але не заявлені	0
Всього:	48 765	Всього:	3 691

Технічні резерви розраховувались відповідно до Правил формування, обліку та розміщення страхових резервів за видами страхування, іншими, ніж страхування життя, затверджених Розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 17.12.2004 № 3104 (зі змінами та доповненнями).

24.1 Резерви незароблених премій

Резерви незароблених премій за договорами ОСЦПВВНТЗ були розраховані методом 1/365 (“pro rata temporis”) пропорційно терміну дії договорів страхування, які ще не закінчилися, на основі загального доходу від премій.

За іншими видами страхування резерви незароблених премій розраховувались за методом $\frac{1}{4}$ з використанням коефіцієнту 0,8.

24.2. Резерв заявлених, але не виплачених збитків

Резерв заявлених, але не виплачених збитків розраховувався на підставі попередніх оцінок відомих звернень (повідомлень) страхувальників про страхові випадки станом на 31.12.2015 року з урахуванням витрат на врегулювання таких збитків.

24.3. Резерв збитків, які виникли, але не заявлені

Резерв збитків, які виникли, але не заявлені, розраховувався методом Борнхуеттера-Фергюссона за договорами, укладеними з ОСЦПВВНТЗ

Одночасно з розрахунком технічних резервів розраховувались частки перестраховиків у відповідних видах технічних резервів за видами страхування.

Сумарна величина сформованих технічних резервів відображається у відповідній окремій статті балансу *Групи*, як зобов’язання.

Частка перестраховиків у сформованих технічних резервах відображена в окремій статті активу балансу.

24.4. Резерв коливання збитковості та резерви катастроф

Зміни Резерву коливання збитковості (РКЗ) та Резерву катастроф (РК) протягом 2015 року
тис грн.

Інші резерви у капіталі	На 31.12.2015	Зміни протягом 2015 року	На 31.12.2014
РКЗ	1683	-1 026	2 709
РК	9 454	2 634	6 820
Всього	11 137	1 608	9 529

Резерв коливання збитковості та резерв катастроф відображається у власному капіталі звіту про фінансовий стан

24.5. Оцінка адекватності сформованих страхових зобов’язань

Перевірка адекватності (відповідності) зобов’язань Страховика проводиться щоквартально на підставі та у відповідності до вимог п. 14 (b) Міжнародного стандарту фінансової звітності 4 (МСФЗ 4) актуарієм Птуха Ю.О.

Перевірка адекватності (відповідності) зобов'язань Страховика здійснюється за допомогою **Тесту перевірки відповідності зобов'язань за страховими договорами (LAT - Liability Adequacy Test)** (надалі по тексту – **Тест**). Даний Тест проводиться з метою перевірки достатності зобов'язань за страховими договорами з застосуванням поточних оцінок майбутніх грошових потоків за страховими контрактами, з врахуванням витрат на врегулювання збитків, відстрочених аквізиційних витрат і відповідних нематеріальних активів.

Мінімальні вимоги Тесту наступні:

А) Тест розглядає та застосовує поточні оцінки контрактних фінансових потоків за договорами страхування та пов'язаних фінансових потоків, таких як витрати на врегулювання збитків;

Б) У разі якщо тест показує недостатність у покритті відповідальності, на суму даної недостачі формується резерв непередбачуваного ризику.

Термін «поточні оцінки» визначає оцінки, що базуються на припущеннях, які щорічно переглядаються відповідно до наявної інформації.

У разі виявлення будь-якої недостачі величини зобов'язань, вона має бути віднесена до прибутку або збитку, насамперед шляхом встановлення забезпечення втрат, визначених Тестом (недостатність премії). Таке забезпечення може бути визначене як **Резерв непередбаченого ризику**.

Тест проводиться окремо по кожному виду страхування. Тест проводиться шляхом порівняння величини страхових зобов'язань Страховика (Резерву незароблених премій), сформованих на 31.12.2015 року, з майбутніми грошовими потоками за діючими на 31.12.2015 року страховими договорами, що включають майбутні страхові виплати, витрати на врегулювання цих збитків, відстрочені аквізиційні витрати.

Майбутні страхові виплати оцінюються як $(\text{Резерв незароблених премій}) \times (\text{Коефіцієнт збитковості})$.

Найефективнішою оцінкою величини коефіцієнта збитковості (очікуваного рівня збитковості) є значення поточної збитковості. За поточний рівень збитковості приймалося значення збитковості за останні чотири звітні квартали. Показник збитковості дорівнює відношенню, в чисельнику якого знаходиться величина понесених за період збитків, а в знаменнику – величина заробленої за період страхової премії. Понесені збитки за період визначаються сумою здійснених страхових виплат, приростом за період резерву заявлених, але не виплачених збитків (RBNS), та приростом за період резерву збитків, що виникли, але не заявлені (IBNR). Для розрахунку IBNR застосовувалися методи, передбачені «Правилами формування, обліку та розміщення страхових резервів за видами страхування, іншими, ніж страхування життя», а саме: у разі достатнього обсягу даних щодо сплати (розвитку) збитків - модифікація ланцюгового методу (Chain Ladder); в іншому випадку - метод фіксованого відсотка.

Згідно з методом Борнхуеттера-Фергюсона, застосування якого передбачено «Правилами формування, обліку та розміщення страхових резервів за видами страхування, іншими, ніж страхування життя», величина витрат на врегулювання збитків дорівнює 3% від сукупного резерву збитків.

Аквізиційні витрати враховують відстрочені комісійні витрати. Окремо враховуються також адміністративні витрати по укладених договорах страхування.

Резерв непередбаченого ризику формується (є додатнім) тільки тоді, коли резерву незаробленої премії недостатньо для забезпечення майбутніх грошових потоків за договорами страхування. В іншому випадку (якщо зазначених резервів цілком достатньо для виконання Страховиком своїх зобов'язань по сформованому страховому портфелю), **Резерв непередбаченого ризику** приймається рівним нулю.

Таким чином, розрахунок **Резерву непередбачуваного ризику** може бути представлений наступною формулою:

$$PNP = \text{Max}\{-(RNP - K3 \times RNP - BB3 - BAB); 0\},$$

де:

RNP - Резерв непередбачуваного ризику (URR, Unexpected Risk Reserve)

RNP – Резерв незароблених премій (UPR, Unearned Premium Reserve)

K3 – Коефіцієнт збитковості (L.R., Loss Ratio)

BB3 – Витрати на врегулювання збитків

BAB - Відстрочені аквізичні витрати (DAC, Deffered Acquisition Cost) та адміністративні витрати по управлінню укладеними договорами.

Результати розрахунків по кожному виду страхування та для всього портфеля договорів Страховика представлені у формі таблиці (див. додаток).

За результатами тесту достачі величини зобов'язань по жодному з видів страхування не виявлено.

Резерв непередбачуваного ризику приймається рівним нулю.

За результатами тесту актуарієм було зроблено висновок, що величини сформованих Страховиком зобов'язань (страхових резервів) цілком достатньо для забезпечення майбутніх грошових потоків за діючими на 31.12.2015 року страховими договорами по всіх видах страхування.

25. РЕЗЕРВИ З СТРАХУВАННЯ ЖИТТЯ

Страхові резерви на 31 грудня 2015 року представлено наступним чином:

тис. грн.

	Валова сума	Частка перестраховика	Чиста сума
Резерв довгострокових зобов'язань (математичний резерв)	2859	(203)	2656
Резерв належних виплат у тому числі:	24	-	24
<i>Резерв заявлених але не врегульованих збитків</i>	24	-	24
<i>Резерв збитків, що виникли, але не заявлені</i>	-	-	-
Усього страхових резервів	2883	(203)	2680

Страхові резерви на 31 грудня 2014 року представлено наступним чином:

тис. грн.

	Валова сума	Частка перестраховика	Чиста сума
Резерв довгострокових зобов'язань (математичний резерв)	4575	(767)	3808
Резерв належних виплат у тому числі:	523	-	523
<i>Резерв заявлених але не врегульованих збитків</i>	523	-	523
<i>Резерв збитків, що виникли, але не заявлені</i>	-	-	-
Усього страхових резервів	5098	(767)	4331

Відповідно до вимог МСФЗ оцінці адекватності страхових зобов'язань підлягав резерв довгострокових зобов'язань.

Результат тесту адекватності сформованих резервів довгострокових зобов'язань, виконаний актуарієм Кучук-Яценко С.В. (свідцтво про право займатися актуарними розрахунками та

посвідчувати їх, реєстраційний номер 02-024 від 03.09.2013 року) засвідчує, що сформовані резерви цілком достатні для покриття збитків за договорами, що діють на 31.12.2015

26. ВИТРАТИ З ПОДАТКУ НА ПРИБУТОК

Витрати на оподаткування валових доходів від операційної та іншої діяльності протягом 2015 та 2014 рр.:

тис.грн.

Найменування статті	2015	2014
Прибуток (збиток) до оподаткування	9 307	66 247
Поточний податок на прибуток (згідно ПКУ за декларацією)	(7 357)	(9 356)
Зменшення (збільшення) ВПА	(4 835)	4835
Збільшення (зменшення) ВПЗ	1 160	713
Усього витрати з податку на прибуток	(11 032)	(3 808)
Прибуток (збиток) поточного року	(1 725)	62 439

27. СТРАХОВІ ВИПЛАТИ

Здійснення страхових виплат і виплата страхового відшкодування здійснюється згідно з договором страхування або законодавством на підставі заяви страхувальника (його правонаступника або третіх осіб, визначених умовами страхування) і страхового акта (аварійного сертифіката), який складається страховиком або уповноваженою ним особою (аварійним комісаром) у формі, що визначається страховиком.

Аналітичний облік страхових виплат і виплата страхового відшкодування здійснюється за кожною претензією в межах кожного виду страхування.

Страхові виплати за видами страхування, крім страхування життя, за 2014-2015 роки.

тис. грн

Види страхування	Страхові виплати 2015 рік	Страхові виплати 2014 рік	Різниця
Страхування від нещасних випадків	245	57	188
Медичне страхування (безперервне страхування здоров'я)	600	1 062	-462
Страхування наземного транспорту, крім залізничного	24 965	19 319	5 646
Страхування вантажів та багажу	0	20	-20
Страхування від вогневих ризиків та ризиків стихій	1 175	541	634
Страхування майна	4 530	2 505	2 025
Страхування ЦВ власників наземного транспорту (вкл. відповід.перевізника)	213	75	138
Страхування відповідальності перед третіми особами	78	29	49

Страховання кредитів (у т.ч. відповідальності позичальника за непогашення кредиту)	0	156	-156
Страховання фінансових ризиків	66	0	66
Страховання медичних витрат (добровільне)	1 001	28	973
Страховання сільськогосподарської продукції	748	0	748
Особисте страхування від нещасних випадків на транспорті	20	321	-301
Авіаційне страхування цивільної авіації	0	5	-5
ОСЦПВВНТЗ За звичайними договорами	10 847	8 832	2 015
ОСЦПВВНТЗ За додатковими договорами	1	0	1
Страховання ЦВ оператора ядерної установки за шкоду	0	241	-241
Страховання предмета іпотеки від ризиків випад.знищ., випад.пошкодж. або псування	1	14	-13
Загалом	44 490	33 205	11 285

Максимальна страхова виплата за окремим страховим випадком протягом 2015 року:

Страховання від нещасних випадків 62 тис. грн.

Медичне страхування (безперервне страхування здоров'я) 25 тис. грн.

Страховання наземного транспорту (крім залізничного) 2000 тис. грн.

Страховання від вогневих ризиків та ризиків стихійних явищ 493 тис. грн

Страховання майна (іншого, ніж передбачено пунктами 7-12) 4192 тис. грн.

Страховання цивільної відповідальності власників наземного транспорту (включаючи відповідальність перевізника) 50 тис. грн.

Страховання відповідальності перед третіми особами (іншої, ніж передбачена пунктами 12 - 14 цієї статті) 30 тис. грн

Страховання фінансових ризиків 10 тис. грн.

Страховання медичних витрат 419 тис. грн.

Страховання сільськогосподарської продукції 531 тис. грн.

Особисте страхування від нещасних випадків на транспорті 15 тис. грн.

Страховання цивільної відповідальності власників транспортних засобів (за внутрішніми договорами) 58 тис. грн.

Страховання цивільної відповідальності власників транспортних засобів (за міжнародними договорами) 2 тис. грн.

Чисті понесені збитки за страховими виплатами по договорам страхування життя

тис. грн.

	2015 рік	2014 рік
Викупні суми при розірванні договорів страхування життя	380	457
Збитки по дожиттю	1034	19
Збитки за іншими договорами страхування	128	164
Всього страхових виплат	1542	640
Частка виплат по ризиковим складовим, компенсовані перестраховиками	(95)	(127)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	1447	513

28. ПОВ'ЯЗАНІ СТОРОНИ

До пов'язаних сторін або **операцій** з пов'язаними сторонами, як зазначено у МСБО24 «Розкриття інформації про пов'язані сторони», відносяться:

а) Фізична особа або близький родич такої особи є зв'язаною стороною із суб'єктом господарювання, що звітує, якщо така особа:

- i) контролює суб'єкт господарювання, що звітує, або здійснює спільний контроль над ним;
- ii) має суттєвий вплив на суб'єкт господарювання, що звітує;
- iii) є членом провідного управлінського персоналу суб'єкта господарювання, що звітує, або материнського підприємства суб'єкта господарювання, що звітує.

б) суб'єкт господарювання є зв'язаним із суб'єктом господарювання, що звітує, якщо виконується будь-яка з таких умов:

- i) суб'єкт господарювання та суб'єкт господарювання, що звітує, є членами однієї групи (а це означає, що кожне материнське підприємство, дочірнє підприємство або дочірнє підприємство під спільним контролем є зв'язані одне з одним);
- ii) один суб'єкт господарювання є асоційованим підприємством або спільним підприємством іншого суб'єкта господарювання (або асоційованого підприємства чи спільного підприємства члена групи, до якої належить інший суб'єкт господарювання);
- iii) обидва суб'єкти господарювання є спільними підприємствами однієї третьої сторони;
- iv) один суб'єкт господарювання є спільним підприємством третього суб'єкта господарювання, а інший суб'єкт господарювання є асоційованим підприємством цього третього суб'єкта господарювання;
- v) суб'єкт господарювання є програмою виплат по закінченні трудової діяльності працівників або суб'єкта господарювання, що звітує, або будь-якого суб'єкта господарювання, який є зв'язаним із суб'єктом господарювання, що звітує. Якщо суб'єкт господарювання, що звітує, сам є такою програмою виплат, то працедавці-спонсори також є зв'язаними із суб'єктом господарювання, що звітує;
- vi) суб'єкт господарювання перебуває під контролем або спільним контролем особи, визначеної в пункті а);
- vii) особа, визначена в пункті а) i), має значний вплив на суб'єкт господарювання або є членом провідного управлінського персоналу суб'єкта господарювання (або материнського підприємства суб'єкта господарювання).

Власником істотної участі (у тому числі осіб, що здійснюють контроль за фінансовою установою) є Публічне акціонерне товариство «Закритий не диверсифікований корпоративний інвестиційний фонд «Каскад-Інвест» (код за ЄДРПОУ 35676886, місцезнаходження: 01032, місто Київ, вул. Саксаганського, буд. 115-А), який володіє володіє 50 % акцій у статутному капіталі Страхової компанії «БРОКБІЗНЕС».

Страхова компанія «БРОКБІЗНЕС» володіє 99,98 % акцій у статутному капіталі Страхової компанії «БРОКБІЗНЕС-ЖИТТЯ».

ПАТ «ЗНКІФ «КАСКАД-ІНВЕСТ», володіє 97,4867 % акцій у статутному капіталі Страхової компанії «Парасоль»

Найменування (для юридичних осіб), прізвище, ім'я та по батькові (для фізичних осіб)	Розмір часток (паїв, акцій), якими володіє, управляє чи користується суб'єкт господарювання або стосовно якого інший суб'єкт господарювання володіє, управляє чи користується	
	%	Назва суб'єкта господарювання
1	2	3
ПАТ «ЗНКІФ «КАСКАД-ІНВЕСТ»	50,00 %	Страхова компанія «БРОКБІЗНЕС»
ПАТ «ЗНКІФ «КАСКАД-ІНВЕСТ»	97,4867 %	Страхова компанія «Парасоль»
Страхова компанія «БРОКБІЗНЕС»	99,98 %	Страхова компанія «БРОКБІЗНЕС-ЖИТТЯ»
Хомутиннік Віталій Юрійович	97,0874 %	ПАТ «ЗНКІФ «КАСКАД-ІНВЕСТ»

Членами Правління затвердженні наступні особи:

Голова Правління - Арбузіна В. О.;

Член Правління –Горельцев А.В.;

Член Правління - Красноруцький П. В.;

Член Правління – Окара І. В.;

Залишки за операціями з пов'язаними особами станом на 31 грудня 2015 року

тис. грн.

Найменування статті	Засновники	Дочірнє підприємство	Провідний управлінський персонал
Необоротні активи			
Запаси			
Дебіторська заборгованість			255
Фінансові інвестиції		22995	
Зобов'язання			

Операції зі пов'язаними особами здійснювались за звичайними цінами

тис. грн.

Найменування статті	Дочірнє підприємство	Компанія під спільним контролем	Провідний управлінський персонал -
Доходи від продажу	15	30	-
Інші операційні доходи	1	63	-
Витрати на збут	0	23	-
Адміністративні та інші операційні витрати	7	121	287

29. ПОТЕНЦІЙНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ

Податкова система

В даний час в Україні діє ряд законів і нормативних актів щодо різних податків і зборів, які утримуються як державними, так і місцевими органами влади. Закони, які регулюють нарахування і виплату податків і зборів, часто змінюються, їх положення не завжди до кінця відпрацьовані. Також немає достатньої кількості судових прецедентів за рішенням таких проблем. Часто існують різні точки зору щодо тлумачення правових норм різними органами, що породжує загальну невизначеність і створює приводи для конфліктних ситуацій. Перераховані чинники визначають наявність в Україні податкових ризиків значно більших, ніж ті, які існують в країнах з розвиненішою податковою системою.

Товариство періодично переглядає ризик виникнення додаткових зобов'язань по податках і

відображає їх в своїй звітності по методу нарахувань.

Юридичні зобов'язання

В ході звичайної діяльності *Група* має справу з судовими позовами і претензіями. Керівництво *Групи* вважає, що максимальна відповідальність за зобов'язаннями, які можуть бути наслідком позовів і претензій, у разі виникнення, не матиме істотного впливу на фінансовий стан або результати майбутніх операцій Товариства, але прийнято рішення про формування резерву під забезпечення інших виплат і платежів. Станом на 31.12.2015р. під Забезпечення інших виплат і платежів сформовано у розмірі 403 тис. грн.

30. ОЦІНКА СПРАВЕДЛИВОЇ ВАРТОСТІ

Оцінка справедливої вартості ґрунтується на існуючих фінансових інструментах без оцінки вартості очікуваної майбутньої діяльності та вартості активів і зобов'язань, що не вважаються фінансовими інструментами. Крім того, не був врахований ефект оподаткування сум, які можуть бути одержані в результаті реалізації нереалізованих прибутків і збитків, що може вплинути на оцінку справедливої вартості.

Справедлива вартість усіх короткострокових фінансових активів та зобов'язань оцінюється як така, що приблизно дорівнює їх балансовій вартості у зв'язку з їх короткостроковим характером та ринковими процентними ставками на кінець періоду.

31. ЦІЛІ ТА ПОЛІТИКА УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ

На ринки країн, які розвиваються, у тому числі України, впливають економічні, політичні, соціальні, правові та законодавчі ризики, які сильно відрізняються від ризиків країн із більш розвинутими ринками. Як уже траплялося у минулому, фактичні або очікувані фінансові проблеми або збільшення рівня очікуваних ризиків стосовно інвестицій в економіку країн, які розвиваються, можуть негативно вплинути на економіку та інвестиційний клімат в Україні.

Закони та нормативні акти, які регулюють ведення господарської діяльності в Україні, продовжують зазнавати стрімких змін. Податкове, валютне та митне законодавство України може тлумачитись неоднозначно, а інші юридичні та фінансові перешкоди лише додають свій внесок до переліку проблем, які стоять перед підприємствами, які на разі проваджують свою діяльність в Україні. Майбутній напрям розвитку України великою мірою залежить від економічної, податкової та кредитно-монетарної політики уряду, законів та нормативних актів, які приймаються, а також змін політичної ситуації в Україні.

Щодо залежності від законодавчих або економічних обмежень в діяльності можна визначити аспекти безпосередньо пов'язані із змінами чинного законодавства в галузі страхування, оподаткування, тощо.

До позитивних перспектив, наприклад, можна віднести нову редакцію Закону про страхування, яка передбачає реєстрацію страховиків виключно у формі акціонерного товариства, вводить класифікацію галузей та видів страхування відповідно до європейських стандартів, встановлює вимоги до платоспроможності страховика (враховуючи якість активів, системи управління та розкриття інформації) та вимоги до власників істотної участі та порядку набуття істотної участі у страховика.

Також проект передбачає створення інституту професійних перестраховиків, нові вимоги до корпоративного управління страховика, приводить вимоги до діяльності страхових брокерів у відповідність до міжнародних стандартів та встановлює обов'язок страховика проходити щорічний аудит у зовнішнього аудитора.

Новий Закон має врегулювати відносини між страховими компаніями та їхніми клієнтами, а також надати змогу професійним суб'єктам висловлювати свої побажання щодо державного регулювання ринку через саморегулятивні організації.

Прийняття нової редакції Закону дасть змогу залучити додатковий капітал для розвитку страхового ринку України, зміцнити ринкові засади діяльності учасників страхового ринку, підвищити якість страхових послуг, запобігти неплатоспроможності (банкрутству) страховиків,

удосконалити систему моніторингу за діяльністю страховиків та інтегрувати страховий ринок до принципів та стандартів законодавства ЄС.

Політика управління ризиками

Управління ризиками професійної діяльності *Групи* засноване на принципах, основними із яких є:

- 1) Управління ризиками є частиною процесу прийняття рішень. Процес управління ризиками допомагає особам, які приймають рішення, зробити усвідомлений вибір, визначити пріоритети і вибрати найбільш відповідні заходи.
- 2) Ризик менеджмент є невід'ємною частиною бізнес-процесів. Управління ризиками інтегрується з структурою управління та є частиною бізнес-процесів, як на оперативному та і на стратегічному рівні.
- 3) Управління ризиками має бути систематичним, структурованим та своєчасним. Процедури управління ризиками повинні бути сформовані та узгоджені для забезпечити ефективність і достовірність результатів.
- 4) До складу портфеля ризиків повинні включатися тільки ті з них, які піддаються нейтралізації в процесі управління, незалежно від їхньої об'єктивної чи суб'єктивної природи. Ризики некеровані, наприклад форс-мажорної групи, можна або ігнорувати, або передати зовнішньому страховикові або партнерам по бізнесу.
- 5) Зниження небажаних наслідків чи/або ймовірності настання в першу чергу здійснюється по відношенню до тих ризиків, реалізація яких відбувається з найбільшою ймовірністю і призводить до найбільших втрат для *Групи*.
- 6) Співставлення рівня ризиків, що приймаються з рівнем доходності фінансових операцій та з фінансовими можливостями. Очікуваний розмір фінансових втрат, що відповідає тому чи іншому рівню ризику, повинен відповідати тій частці капіталу, яка забезпечує внутрішнє страхування ризиків.
- 7) Встановлення адресної відповідальності за управління кожним ризиком. Процедури ризик-менеджменту вбудовані в бізнес-процеси і документообіг кожного функціонального підрозділу та прив'язані до місць (бізнес-процесами), де ризики виникають.
- 8) Методологія управління ризиками повинна регулярно оновлюватися і вдосконалюватися з тим, щоб відображати досвід, що постійно накопичується та передову практику в галузі управління ризиками. Методологія управління ризиками не повинна суперечити чинному законодавству України.

Визначення та класифікація ризиків у страховика

Ризик - ймовірна подія, що може призвести до отримання непередбачуваних збитків або іншим чином негативно вплинути на діяльність страховика і на його здатність виконувати свої зобов'язання

Товариством контролюється наступні класи ризиків:

Андерайтингові ризики – ризики, пов'язані із укладанням договорів страхування;

Ризик недостатності резервів (збитків) - ризик неадекватності страхових резервів збитків майбутнім зобов'язанням;

Ризик недостатності премій (перевищення нетто-премій) - ризик неадекватності страхових тарифів майбутнім зобов'язанням;

Ризик недостатності премій (перевищення витрат) - відповідність фактичних витрат закладеним у бюджет.

Ризик катастроф - ризик, викликаний неточністю прогнозів настання надзвичайних подій та оцінок їх наслідків.

Ринкові ризики – ризики, пов'язані зі зовнішнім середовищем і ринками, на яких працює *Група*, які можуть призвести до зміни ринкової вартості фінансових інструментів або зміни в ринкових індикаторах, що можуть вплинути на величину активів та/або зобов'язань Страховика;

Ризик інвестицій в акції - ризик, пов'язаний із чутливістю вартості активів, зобов'язань та фінансових інструментів страховика до коливання ринкової вартості акцій;

Ризик процентної ставки - ризик, пов'язаний із чутливістю вартості активів та зобов'язань страховика до коливання вартості позикових коштів;

Валютний ризик - ризик, пов'язаний із чутливістю вартості активів та зобов'язань страховика до коливання курсів обміну валют;

Ризик спреду - ризик, пов'язаний із чутливістю активів та зобов'язань страховика до коливання різниці в доходності між облігаціями підприємств та державних облігацій України з тим самим (або близьким) терміном до погашення;

Майновий ризик - ризик, пов'язаний із чутливістю вартості активів та зобов'язань страховика до коливання ринкових цін на нерухомість.

Ризик ринкової концентрації - ризик, пов'язаний із недостатньою диверсифікованістю портфеля активів або у зв'язку зі значним впливом одного або кількох емітентів цінних паперів на стан активів.

Ризики дефолту контрагента – ризик неспроможності контрагента (перестраховика, боржника та будь-якого дебітора) виконати взяті на себе будь-які договірні зобов'язання перед страховиком;

Ризик дефолту Страхувальника/Перестрахувальника - ризик неспроможності Страхувальника/Перестрахувальника виконати взяті на себе будь-які договірні зобов'язання перед *Групою*;

Ризик дефолту Перестраховика - ризик неспроможності Перестраховика виконати взяті на себе будь-які договірні зобов'язання перед *Групою*;

Ризик дефолту банку - ризик неспроможності банків виконати взяті на себе будь-які договірні зобов'язання перед страховиком;

Операційні ризики – ризик фінансових втрат страховика, що виникає через недоліки управління, процесів оброблення інформації, контрольованості, безперервності роботи, надійності технологій, а також помилки та несанкціоновані дії персоналу;

Ризик персоналу - ризик фінансових втрат *Групи*, що виникає через помилки та несанкціоновані дії персоналу;

Інформаційний ризик - ризик фінансових втрат страховика, що виникає в результаті недоліків надійності технологій;

Організаційний ризик - ризик фінансових втрат страховика, що виникає через недоліки управління, недосконалість бізнес процесів;

Правовий ризик - ризик втрат в результаті недотримання закону, ризик судових розглядів.

Ризики учасника фінансової групи – ризик негативного впливу на фінансовий стан страховика-учасника фінансової групи, викликаний погіршенням фінансового стану іншого учасника групи, до складу якої входить страховик;

Ризик ліквідності - ризик неспроможності страховика реалізувати активи для погашення зобов'язань точно на момент настання строку погашення.

Репутаційний ризик - ризик фінансових втрат страховика, що виникає через недовіру ринку до якості послуг.

Системний ризик – ризик неплатоспроможності одного або більше значних страховиків на ринку, що може призвести до маркетингового ризику або ризику репутації для інших страховиків (МТСБУ).

32. ПОДІЇ ПІСЛЯ ЗВІТНОЇ ДАТИ

Керівництво вважає, що не було подій після звітної дати та до дати затвердження фінансової звітності керівництвом, що могли б мати вплив на показники складеної фінансової звітності.

Голова Правління

В.О Арбузіна

Головний бухгалтер

Л.В.Гутник